

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กระแส มาลาธารณ์. วรรณกรรมไทยปัจจุบัน กรุงเทพมหานคร : โอ.เอส.พรีนติ้งเฮ้าส์, 2530.
- _____. วรรณคดีเปรียบเทียบเบื้องต้น พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : โรงเรียนสตรี เนติศึกษา แผนกการพิมพ์, 2516.
- กาญจนาคพันธุ์ และนายตำรวจ ณ เมืองใต้. เล่าเรื่องขุนช้างขุนแผน. พระนคร : ไทยวัฒนาพานิช, 2504.
- กุสุมา รัชมณี. อหรับนิทานของพระยาอนุমানราชัน. ใน พรมแดนแห่งความรู้ : รวมพระนิพนธ์ และบทความทางวิชาการเพื่อเป็นเกียรติเนื่องในวาระครบ 100 ปี พระยาอนุমানราชัน. กรุงเทพมหานคร : สถาบันไทยคดีศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2532.
- เกษม ท้วมประถม. อัศจรรย์อะไร. ใน ศาสนาอิสลาม. หน้า 53-57. กรุงเทพมหานคร : ฝ่ายเอกสารกลุ่มสตรีมุสลิมอาสาสมัคร, 2534.
- ไกลเด็นซ์ไตร์, ผอง-ปีแยร์. อารยธรรมนิวยอร์ก. แปลโดย วิไลยา วิจิตรศรี. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532.
- จรัญ มะลูลิม. ประวัติศาสตร์อิสลาม. กรุงเทพมหานคร : ฝ่ายเอกสารกลุ่มสตรีมุสลิมอาสาสมัคร, 2534. (อัดสำเนา)
- _____. ประวัติศาสตร์อิสลาม. ใน ศาสนาอิสลาม. หน้า 43-48. กรุงเทพมหานคร : ฝ่ายเอกสารกลุ่มสตรีมุสลิมอาสาสมัคร, 2534.
- _____. และคนอื่น ๆ. บทนำแห่งตะวันออกกลาง. กรุงเทพมหานคร : สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2534.
- จิตรลดา สุวัตติกุล. วรรณกรรมไทยร่วมสมัย. นครปฐม : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2526.
- จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย คณะอักษรศาสตร์ และโครงการคณะศิลปกรรมศาสตร์. อารยธรรมสมัย 1-3. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527.
- จิตรสุมาลย์ กบิลสิงห์. ศาสนาอิสลาม. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2521.
- ดอลินเจอร์, เจน. นางในฮารีเอ็ม. แปลโดย กมล จันทรสร. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แพรวพินทยา, 2504.
- _____. มาเข้าใจอิสลามกันเถิด. แปลโดย จินตนา. กรุงเทพมหานคร : วุฒิจริการพิมพ์, 2513.

- ดิเรก กุลสิริสวัสดิ์. ความสัมพันธ์ของมุสลิมทางประวัติศาสตร์และวรรณคดีไทยและสำเนาภาคหัตถีย์
สุลัยมาน. กรุงเทพมหานคร : สมาคมภาษาและหนังสือแห่งประเทศไทยในพระบรม
 ราชูปถัมภ์, 2517.
- ตรีศิลป์ บุญจรรย์. นวนิยายกับสังคมไทย พ.ศ. 2475-2500. กรุงเทพมหานคร : สร้างสรรค์,
 2523.
- นันทนา กบิลกาญจน์. ประวัติศาสตร์และอารยธรรมโลกยุคโบราณจนถึง ค.ศ. 1789. พิมพ์ครั้งที่ 2.
 กรุงเทพมหานคร : วรุฒิกการพิมพ์, 2522.
- นิธิ เอียวศรีวงศ์. อิสลามสมัยแรก. พระนคร : สมาคมสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย, 2511.
- บรรจง ปินกาชัน. สถานการณ์ตะวันออกกลางความเป็นจริงและความเป็นไป. กรุงเทพมหานคร :
 เจริญวิทยการพิมพ์, 2524.
- ประจักษ์ ช้วยไฉ่. โลกอิสลาม. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์อักษรสมัย, 2521.
- . โลกอิสลาม. ใน ศาสนาอิสลาม. หน้า 58-62. กรุงเทพมหานคร : ฝ่ายเอกสาร
 กลุ่มสตรีมุสลิมอาสาสมัคร, 2534.
- ประทีป เหมือนนิล. วรรณกรรมไทยปัจจุบัน. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์อักษรสัมพันธ์, 2519.
- ประพัฒน์ วรกาญจน์. คัมภีร์อัลกุรอาน. ใน ศาสนาอิสลาม. หน้า 15-20. กรุงเทพมหานคร :
 ฝ่ายเอกสารกลุ่มสตรีมุสลิมอาสาสมัคร, 2534.
- ประกาศรี สีหอำไพ. การเขียนแบบสร้างสรรค์. กรุงเทพมหานคร : โครงการตำราคณะครุศาสตร์
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2534.
- ประเสริฐ แยมกกลิ่นหุ้ง และคนอื่น ๆ . สังคมและวัฒนธรรม. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร :
 คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2534.
- ปิ่น มุกกนต์. ไปอาหรับกับมันเอกปิ่น. พระนคร : ป.พิศนาคะการพิมพ์, 2510.
- เปลื้อง ณ นคร. คำบรรยายวิชาการศึกษาประพันธ์และหนังสือพิมพ์. พิมพ์ครั้งที่ 4. พระนคร :
 ไทยวัฒนาพานิช, 2514.
- ผ่องศรี วนาสิน. ภูมิศาสตร์เศรษฐกิจ. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, 2524.
- พิศมัย ฮาชาไนน์. จริยธรรมอิสลาม. ใน ศาสนาอิสลาม. หน้า 40-42. กรุงเทพมหานคร :
 ฝ่ายเอกสารกลุ่มสตรีมุสลิมอาสาสมัคร, 2534.
- เพ็ชรี สมิตร. พื้นฐานอารยธรรมเอเชียตะวันตก. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์เฟื่องอักษร,
 2519.
- มันส์ เกียรติธำรัช. ประวัติศาสตร์ตามฮัมหมัด-สุนนะฮ์-หะดีษ. ใน ศาสนาอิสลาม. หน้า 11-14.
 กรุงเทพมหานคร : ฝ่ายเอกสารกลุ่มสตรีมุสลิมอาสาสมัคร, 2534.

- มัสทอนา คูปตะพันธ์. กฎหมายอิสลาม. ใน ศาสนาอิสลาม. หน้า 29-31. กรุงเทพมหานคร :
ฝ่ายเอกสารกลุ่มสตรีมุสลิมอาสาสมัคร, 2534.
- มัสทอนา คูปตะพันธ์ และบุคอรี บินรามัญ. หลักปฏิบัติ(พิธีกรรม). ใน ศาสนาอิสลาม. หน้า 21-28.
กรุงเทพมหานคร : ฝ่ายเอกสารกลุ่มสตรีมุสลิมอาสาสมัคร, 2534.
- มุนีเราะฮ์ บินตุ อับดุลเมาะฟุร. อิสลามธรรมนูญแห่งชีวิต. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์และทำปก
เจริญผล, 2525.
- มูรตะฎอ มุฎเภาะฮารี. สิทธิสตรีในอิสลาม. แปลโดย ไรน่าน อรุณรังษี. กรุงเทพมหานคร :
เคล็ดไทย, 2529.
- ยศ วัชรเสถียร. ความเป็นมาของการประพันธ์และนักประพันธ์ของไทย. กรุงเทพมหานคร :
แพรวพิทยา, 2506.
- ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525. กรุงเทพมหานคร :
อักษรเจริญทัศน์, 2525.
- รินถัย สัจพันธ์. อิทธิพลวรรณกรรมต่างประเทศในวรรณกรรมไทย. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์
มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2521.
- ไรน่าน อรุณรังษี. การเมืองการปกครองของสาธารณรัฐอิสลามแห่งอิหร่าน. ใน เอกสารประกอบ
การสอนชุดวิชาการเมืองการปกครองของประเทศในเอเชีย : หน้าที่ 8-15.
หน้า 354-372. กรุงเทพมหานคร : นวกนก, 2529.
- วัลลภา นิละไมจิตร. คุณงามมา. ใน ศาสนาอิสลาม. หน้า 63-88. กรุงเทพมหานคร : ฝ่าย
เอกสารกลุ่มสตรีมุสลิมอาสาสมัคร, 2534.
- . มาตรฐานแต่งงาน (นิกะห์) ของมุสลิม. ใน ศาสนาอิสลาม. หน้า 49-52.
กรุงเทพมหานคร : ฝ่ายเอกสารกลุ่มสตรีมุสลิมอาสาสมัคร, 2534.
- วิจิตรวาทการ, หลวง. การรวมและการแตกแยกของกลุ่มอาหรับ. พระนคร : โรงพิมพ์สำนัก
ทำเนียบนายกรัฐมนตรี, 2504.
- . ประวัติศาสตร์สากล เล่ม 1. พระนคร : โรงพิมพ์รุ่งเรืองรัตน์, 2514.
- วิภา กงกะนันท์. วรรณคดีศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, 2533.
- วิริยา น้อยวงค์นัยศักดิ์. คำถามที่นาล่าสมัย. ใน ศาสนาอิสลาม. หน้า 89-91.
กรุงเทพมหานคร : ฝ่ายเอกสารกลุ่มสตรีมุสลิมอาสาสมัคร, 2534.
- ศรีสุรางค์ พูลทรัพย์, บรรณาธิการ. รวมบทความอารยธรรมตะวันออก. พิมพ์ครั้งที่ 2.
กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2526.

- . อารยธรรมอิสลาม. ใน รวมบทความอารยธรรมตะวันออก. หน้า 50-60.
กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2526.
- สะอาด แสงวิมาน. วัฒนธรรมอิสลาม. ใน ศาสนาอิสลาม. หน้า 32-39. กรุงเทพมหานคร :
ฝ่ายเอกสารกลุ่มสตรีมุสลิมอาสาสมัคร, 2534.
- สันติภาพ ไชยวงศ์เกียรติ. สังแม่ ลาเมีย สู่ตะวันออกกลาง. กรุงเทพมหานคร : เมติคัลมีเดีย,
2528.
- สายสัมพันธ์. เหตุใดมุสลิมจึงไม่กินหมู. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จรัสสินทวงศ์,
2527.
- สุพรรณ วราทร. ประวัติการประพันธ์นวนิยายไทยตั้งแต่สมัยเริ่มแรกจนถึง พ.ศ. 2475. กรุงเทพ
มหานคร : มุญนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์, 2519.
- สุรพล ราชภัณฑารักษ์, สุรพันธ์ ทับสุวรรณ และพนมพร อนุรัตน์. การเมืองในตะวันออกกลาง.
กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2520.
- อภิชาติ ชินวรรโณ. กลุ่มประเทศตะวันออกกลางกับการเมืองระหว่างประเทศในเอเชีย. ใน
เอกสารการสอนชุดวิชาการเมืองระหว่างประเทศในเอเชีย. หน้า 183-244.
นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2529.
- อรพินท์ พงษ์ภักดี และคนอื่น ๆ . อารยธรรมตะวันออก. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัย
รามคำแหง, 2522.
- อากาศดำเกิง รพีพัฒน์, ม.จ. ละครแห่งชีวิต. พิมพ์ครั้งที่ 25. กรุงเทพมหานคร : แพรววิทยา,
2521.
- . ผิวเหลืองผิวขาว. พิมพ์ครั้งที่ 7. พระนคร : แพรววิทยา, 2514.
- อาร์หมัด เอ. กัลวิช. ประวัติศาสตร์อิสลาม. แปลโดย เกษม แสงวิชัยและนิพนธ์ ลักษณะปรีชา.
กรุงเทพมหานคร : ส. วงศ์แสงชัย, 2522.
- อิมรอน มะลูลีม. ศาสนาอิสลามเบื้องต้น. กรุงเทพมหานคร : โครงการตำราภาควิชาปรัชญา
และศาสนา คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2524.
- อิลยาส เกียรติธำรัช. การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและการเมืองในอาณาจักรอิสลาม. หนังสือ
อนุสรณ์ซีเราะะ ตุนนบี. กรุงเทพมหานคร : 2534.
- อิสรา อมันตกุล. นักบุญคนบาป. กรุงเทพมหานคร : ดอกหญ้า, 2531.
- . เยี่ยมโอโยคูปต์. พระนคร : รวมสาส์น, 2500.

นวนิยาย

- ทมยันตี. กตยา. กรุงเทพมหานคร : บำรุงสาส์น, 2531.
- ประภัสสร เสวิกุล. ซัด. พิมพ์ครั้งที่ 12. กรุงเทพมหานคร : ดอกหญ้า, 2533.
- ลักษณวดี. รัศมีจันทร์. 2 เล่ม. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร : บำรุงสาส์น, 2534.
- โสภาศ สุวรรณ. ความลับบนแหลมไซโน. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร : คลังวิทยา, 2532.
- . เจ้าทะเลทราย. 2 เล่ม. กรุงเทพมหานคร : คลังวิทยา, 2532.
- . พรสวรรค์. กรุงเทพมหานคร : คลังวิทยา, 2528.
- . ฟ้าจรดทราย. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร : คลังวิทยา, 2528.
- . ยังมีรักที่อัยการ. กรุงเทพมหานคร : บำรุงสาส์น, 2526.

วิทยานิพนธ์

- จษมา อาสารัฐ. วิเคราะห์นวนิยายของทมยันตี. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2516.

วารสาร

- ดิเรก กุลสิริสวัสดิ์. ความสัมพันธ์ของมุสลิมทางประวัติศาสตร์และวรรณคดีไทย. ภาษาและหนังสือ (1 ธันวาคม 2507) : 1-107.
- ป. วัชรภรณ์. โสภาศ สุวรรณแตงนิยายต่างแดน ฟ้าจรดทราย. หลักไท. 1(18 พฤศจิกายน 2525) : 46-48.
- ไฉลน รุ่งรัตน์. คนกินอุตมคติ. สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ 33(12-18 เมษายน 2530) : 39-40.
- . ประภัสสร เสวิกุลกลับมาแล้ว. สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ 37(26 สิงหาคม - 1 กันยายน 2533) : 37 -38.
- วันสุข. ลลนา นิตพบทมยันตี. ลลนา 69(พฤศจิกายน 2518) : 60-68.
- สุภัทร สวัสดิ์รักษ์. เบื้องหลังนวนิยาย. ถนนหนังสือ 1(กรกฎาคม 2526) : 9-12.
- อรสม สุทธิสาคร. ละครแห่งชีวิต (จริง) ของเจ้าชายหนุ่มนักประพันธ์. ถนนหนังสือ 3(พฤศจิกายน 2528) : 18-25.

สัมภาษณ์

- ประภัสสร เสวิกุล. สัมภาษณ์, 12 ธันวาคม 2534.
 ไร่ไพพรรณ ม. ศรีโสภาค. สัมภาษณ์, 28 กุมภาพันธ์ 2535.
 วิมล ศิริไพบูลย์. สัมภาษณ์, 3 มกราคม 2535.

ภาษาอังกฤษ

- Antoun, Jane. The Arab world : Focus on diversity. Englewood Cliffs ; N.J. : Prentice - Hall, 1977.
- Atiyah, Edward. The Arabs : New impression. Lebanon ; Offset Conrogravure, 1968.
- Bat Ye'or. The Dhimmi : Jews and Christians under Islams. Translated by David Littman. Rutherford ; N.J. : Fairleigh Dickinson Univ. Press, 1985.
- Brockelman, Carl. History of the Islamic Peoples. Translated by Carmichael and Moshe Perlman. Great Britain : Lowe and Brydone Printers, 1978.
- Dicker, David, and Wells D., John. Arab world : New Africa : Teacher's guide and key. Sacaraments : California state Dept. of Education, 1973.
- Egan, E.W. The Middle East : The Arab states in the picture. New York : Sterling, 1978.
- Fisher, W.B. The Middle East. 7 th ed. Great Britain : Cambridge University Press, 1978.
- Gabrieli, Francesco. The great revolutions : The Arabs revival. New York : John Wiley and Son, 1982.
- Heikal, Mohamed. The road to Ramadan. Glasgow : William Collins Sons, 1976.
- Hitti, Philip K. The Arabs. London : Macmillan, 1968.

- . History of the Arabs. 10th ed. Great Britain : Redwood Press, 1970.
- J. DE BLIJ, Harm and O. Muller, Peter. Geography regions and concepts. 5th ed. New York : John Wiley and Son, 1988.
- Little, Tom. The Arab world today. London : Rupert Hart - Davis, 1972.
- Logrigg, Stephen H. The Middle East : A social Geography. 3rd ed. The United States of America : Praeger, 1967.
- Monte Palme. Survey research in the Arab world : An analytical index. Boulder, Colo : Westview Press, 1982.
- R.B. Serjeant and R.L. Bidwell, eds. Arabian studies. Cambridge : Cambridge University Press, 1990.
- Shushtery, A.M.A. Outline of Islamic Culture. London : Oxford University Press, 1955.
- Taylor, Alice. Focus on the Middle East. The United States of America : Praeger, 1977.
- Thomas, Antony, and Michael Dakin. The Arab experience. London : Namara Publications, 1976.

ภาคผนวก

บทสัมภาษณ์วีมล ศิริไพบูลย์

เรื่อง การเขียนนวนิยายใช้ฉากอาหารในเรื่อง รัศมีจันทร์ และ กตยา

โดย นางสาวสัมพันธ์ ทองสีมา เมื่อวันที่ 3 มกราคม 2535

ณ บ้านพักในซอยลาดพร้าว 26 กรุงเทพมหานคร

ถาม : เรื่อง รัศมีจันทร์ เขียนขึ้นเมื่อไร

ตอบ : ตอนอายุประมาณ 30

ถาม : รัศมีจันทร์ มีการตีพิมพ์รวมเล่มเมื่อไร

ตอบ : ไม่แน่ใจ รัศมีจันทร์ นั้นตีพิมพ์เป็นตอน ๆ ลงในสกุลไทย ส่วน กตยา ตีพิมพ์ในขวัญเรือนหรือกลสตรี

ถาม : คุณเป็นนักเขียนไทยคนแรกที่ใช้ฉากอาหารใช่ไหม

ตอบ : ถ้าเป็น รัศมีจันทร์ เข้าใจว่าขณะที่เขียนคงเป็นเช่นนั้น เพราะทันทีที่เขียน รัศมีจันทร์ จบลูกศิษย์ คือ คุณโสภาค สุวรรณ ก็เขียน ฟ้าจรดทราย ลงในช่วงใกล้เคียงกัน

ถาม : อะไรเป็นอิทธิพล หรือ แรงบันดาลใจที่ทำให้เลือกใช้ฉากอาหาร

ตอบ : มีสองประเด็น คือ ข้อหนึ่ง สมัยเป็นนักเรียนธรรมศาสตร์ ดิฉันเกือบจะไปเรียนที่อิหร่าน เพราะเดินผ่านสถานทูตอิหร่าน เขากำลังรับสมัครนักเรียนต่างประเทศ โดยไม่ต้องสอบชิงทุน เพราะไม่มีคนสมัคร อิหร่านให้ทุนศิลปวัฒนธรรม แต่พอขออนุญาตคุณแม่ท่านก็โวยวาย เพราะคิดไปถึงว่าตะวันออกกลางมีแต่ทะเลทราย และคงคิดถึงพวกโอรสเจ้าอาหรับที่แม่ดูหนึ่งมา รวมไปถึง โอเอซิส ส่วนพี่ชายชู้ดิฉันว่าอยู่ที่นั่นต้องกินแต่ผัก เพราะดิฉันไม่ชอบกินผักก็ต้องคิดหนักเรื่องต้อง ไปกินแต่ผักเป็นเวลา 5 ปี เพราะต้องไปเรียนภาษาอาหรับก่อนก็เลยไม่ได้ไป แต่เชื่อกฎแห่งกรรมอย่างหนึ่ง เพราะหลังจากนั้นพอพี่ชายเป็นหนุ่มใหญ่ก็ต้อง ไปอิหร่านไปเรียนเรื่องน้ำมัน พี่ชายเขียนจดหมายมา บอกว่าฉันไม่ควรห้ามแกเลย ตัวเองเลยต้อง ไปอยู่อาบาตานานพอสมควร ส่วนดิฉันเองนั้นมีอยู่ครั้งหนึ่งที่ดิฉันและคุณแม่จะไปยุโรปแล้ว เครื่องบินก็แวะที่เตหะราน อิหร่าน ดิฉันพาคุณแม่เดิน ขนาดตึกแล้วนะคะ คุณแม่บอกว่าของที่นี่มันอะไร ๆ ก็สวย ๆ คนก็เป็นแขกชาวนีลิก ผู้คนก็หน้าตาดี ๆ ดิฉันเลยบอกว่างังละ ที่ที่ดิฉันจะมาแล้วคุณแม่ไม่ให้มา คุณแม่บอกนี่เจริญอย่างนี้ เชียวหรือ ความจริงตอนที่ดิฉัน ไปยังไม่เจริญอย่างนี้หรอก

ถาม : ตอนที่ไปแวะอิหร่านนั้นช่วงปีไหน

ตอบ : เป็นช่วงใกล้ ๆ กับที่จะเขียน รัศมีจันทร์ อายุยังไม่เกิน 30

ถาม : ช่วงหลังเคยไปอิหร่านอีกหรือไม่

ตอบ : ไม่ แต่เคยพาลูกไปเที่ยวจอร์แดน เพราะอยากให้ลูกเห็นว่าเมืองที่มีแต่ทะเลทรายนั้นเป็นอย่างไร พอเข้าเขตจอร์แดนเครื่องบินก็ลดระดับลง ลูกก็ถามว่านี่มันเมืองอะไร

ทำไม่มันแดงไปหมด ดิฉันบอกก็มีนะ เลทราย แล้วพลงจากเครื่องลูกชายบอกยังกับ
เข้าเตาอบ มันร้อนจนเราต้องอยู่แต่ในโรงแรม ดิฉันร้อนจนไม่สบายพอนั่งรถนำเที่ยว
ก็เอาขวดน้ำมาเท แต่เขาบอกให้เอาผ้าชุบเช็ดหน้าเอา เพราะน้ำแพงกว่าน้ำมัน ที่ไป
เที่ยวก็ไปตามถนนคิงส์โรด อย่าว่าแต่ต้นไม้ หญ้าสักต้นก็ไม่มี มีสะพานซึ่งข้ามแม่น้ำที่
ไม่มีน้ำสักหยด ที่นั่นร้อนรุนแรงมาก แม้ว่าคุณนั้นจะบอกว่าตอนนั้นเป็นฤดูที่อากาศดีที่สุด
ของเขา อากาศประมาณ 40 องศาเซลเซียส คนที่นั่นว่า 40 - 60 องศาเป็นระดับ
ปกติ

ถาม : ตอนกลางคืนที่นั่นเป็นอย่างไรบ้าง

ตอบ : กลางคืนอากาศเย็น ตอนไบท์จอร์แดนนั้นไปหาของที่ระลึกในหมู่บ้านได้เป็นอูฐ
ทองเหลืองมา ไม่มีอูฐไม้ ผู้คนที่เจอก็น่ากลัว ตาคมกริบเลย ต่อมาได้ไปอิหร่าน
ไปประชุม ก่อนที่มันจะรบกันเอง ชัดที่นั่นรูปหล่อผู้ชายจอร์แดนกับอิรักนะ หลอมองแล้ว
เถื่อน ๆ ตาคม ๆ ตู ๆ จนเรามองเห็นความเหี้ยมที่กลายเป็นรังสีออกมา ถ้าให้อยู่กัน
สองต่อสองก็ไม่เอา กลัวโดนมีดตาดำพันหัว พวกชาติที่มาประชุม นั่งรถเบนซ์ไม่ซ้ำสักคัน
แต่งตัวกันหลอมมาก กระเป๋าผู้ชายขลิบทอง นาฬิกา ปากกานเป็นทองแท้ ใส่ผ้าหอม
ชั้นเยี่ยม รวยกันจริง ๆ

ถาม : สรุปว่าอิทธิพลของการเลือกใช้จากอาหารใน รัศมีจันทร์ คือ สาเหตุจากความสนใจ
และอยากไปอิหร่าน แต่ตอนเขียน รัศมีจันทร์ นั้นยังไม่เคยไปดินแดนแถบอาหาร

ตอบ : ใช่ค่ะ ตอนแรกยังไม่เคยไป แต่ได้ไปหลังจากเขียน รัศมีจันทร์ แล้ว และสาเหตุที่เลือก
ใช้จากอาหารอีกประการ คือ ดิฉันมีความรู้เรื่องเกี่ยวกับเทพเจ้าอียิปต์ ส่วนเทพเจ้า
ของอิรัก อิหร่าน เป็นอย่างไรนั้นไม่รู้ ตัวดิฉันเองสนใจอารยธรรมโบราณแถว ๆ กรีก
โรมัน ซึ่งพวกนี้สืบทอดอารยธรรมมาจากแถบลุ่มแม่น้ำสินธุ เพออาร์ยัน และก็สนใจ
อารยธรรมลุ่มแม่น้ำไนล์ เพราะฉะนั้น ถ้าจะถามว่าดิฉันมีความรู้ในอารยธรรมโบราณ
หรือเรื่องเทพเจ้าอียิปต์นั้นดิฉันก็พอสมควร สมัยก่อนจะศึกษาค้นคว้ามาก ซึ่งเป็นเรื่อง
ที่ยังไม่มีใคร ทำตอนหลังด้วยตนเองก็มาออกหนังสือเกี่ยวกับอียิปต์ เมื่อก่อนดิฉันอ่าน
หนังสือเกี่ยวกับเรื่องนั้นจากตำราภาษาอังกฤษ ซึ่งเป็นหนังสือที่ซื้อเมื่อตอนที่ดิฉันไป
เที่ยวเยอรมัน หนังสือที่มีหลายภาษาทั้ง ฝรั่งเศส เยอรมัน และอังกฤษ ดิฉันเลือก
ฉบับภาษาอังกฤษมา พยายามอ่านได้บ้าง ไม่ได้บ้าง เพราะเราไม่เก่งภาษา แต่ก็อ่าน
รู้เรื่องประมาณ 60-70 เปอร์เซ็นต์ ก็ถือว่าพอใช้ได้แล้วสำหรับเด็กสมัยนั้น จำได้ว่า
ตอนนั้นเขาเอาम्मมีออกมา ใช้อัจฉริยะแบบพิริภคย์ ได้ไปตรูปปั้นของอียิปต์ในห้อง ๆ หนึ่ง
มีम्मมีอยู่ในโลง รูปปั้นนั้นตั้งขึ้น ในห้องตอนนั้นไม่มีคนเลย เราอยู่คนเดียวก็เลยถามไปว่า
อยากูรูัจฉริยะว่าเมื่อตอนมีชีวิตอยู่คิดอะไร มีความทุกข์ มีความสุข มีชีวิตเป็นอย่างไร ก็

เป็นการยื่นคุยด้วย พอคุยเสร็จก็บอกไปละนะ แล้วเอามือยกขึ้นแตะปากแตะแก้มเขา บอกเสียใจจัง ไม่ได้คุยกันเนอะ จากนั้นก็แปลกพอไปยืนอยู่ตรงไหน ก็รู้สึกว่ามึนๆตามองมา พอมองไปข้างหลังก็เห็นรูปท่านยม ๑ ตาเราอาจจะรักชอบก็ได้ ท่านจึงมองเรายิ้ม ๑ กลองเปลี่ยนนมขึ้นทันหลังให้รู้สึกว่าตาคู่นั้นยังมองอยู่ เลยเดินกลับไปบอก ลาละ ตั้งแต่นั้นก็เริ่มสนใจอียิปต์มากขึ้น แต่แปลกอย่างคือ หลังจากนั้นมารู้สึกว่าตัวเอง จะรับรู้ เรื่องอารยธรรมอียิปต์ได้เร็วกว่าเดิม บางทีก็อ่านตัวอักษรฮีโรกลิฟิคได้บางตัว แต่ต้องตอนเพลอ ถ้าตั้งใจอ่านเดี๋ยวก็ลืม ตอนนั้นมีเหรียญเทพเจ้าซุสด้วย เพื่อนเขาส่งมาให้จากอียิปต์ บอกให้ไว้เป็นเครื่องรางของเรา

ถาม : คนอียิปต์ปัจจุบันยังคงใช้เหรียญเทพเจ้าท่านองน้อยใช้หรือไม่

ตอบ : คนโบราณ คนฮินดูไม่รู้เรื่องแล้ว

ถาม : สรุปว่าที่มาของการใช้จากอาหรับเพราะ...

ตอบ : หนึ่ง เกิดจากการที่เกือบได้ไปเรียนที่อิหร่าน บวกกับความสนใจในเรื่องอารยธรรม เพราะดิฉันชอบค้นคว้าเรื่องลึกลับ เมื่ออ่านได้ข้อมูลแล้ว จึงนำมาเขียน รัตมีจันทร์ ตอนนั้นการค้นคว้าทำได้ไม่มากนักเพราะ ตำราชังมีน้อย ตัวเองก็อายุยังไม่มาก เฝิงจะสามสิบ เรื่องนี้เฝิงจะมาบ่มกันไม่นานนี้เอง สมัยก่อนหนังสือหายาก ด้วยตนยังไม่มียืมออกมาให้อ่านให้กัน

ถาม : แหล่งค้นคว้าข้อมูลใช้ที่ไหนบ้าง

ตอบ : ก็หาซื้อตามร้านหนังสือเก่า ฝากซื้อไปกับคนที่ไปเมืองนอกบ้าง เมื่อก่อนดิฉันไปเมืองนอกทุกปี เวลาเจอหนังสือโบราณ ๑ ก็จะซื้อเก็บไว้ ส่วนใหญ่เป็นภาษาอังกฤษ หนังสือที่ใช้ก็พวก Egyptian แล้วก็สารานุกรม (Encyclopaedia) ทั้งหลายมาประกอบกัน

ถาม : เคยอ่านเรื่องแปล เช่น พันหนึ่งทิวา อาหรับราตรี หรือเปล่า

ตอบ : ก็อ่านหลายเรื่อง สมัยเด็ก ๑ ต้องอ่าน พันหนึ่งทิวา อาหรับราตรี ภควิหิตา ทิโตนประเทศ และ บ่อเกิดแห่งศาสนา พวกนี้อ่านหมด

ถาม : ได้ดูภาพยนตร์ที่ใช้ฉากอาหรับบ้างหรือไม่

ตอบ : ดิฉันไม่ค่อยได้ดูหนัง สมัยเด็ก ๑ ก็ไม่ค่อยได้ดู ตอนนั้นยังไม่มียิวต์วอร์ช่า ได้แต่หนังวิทยุ ในตะวันออกกลางนี้ ดิฉันชอบชัชชยามานี เมื่อตอนหนุ่ม ๆ หล่อมาก ตอนไปประชุมผู้ชายอาหรับเขาไม่มาสนิทสนมด้วย เพราะสังคมของเขาแบ่งเป็นชาย - หญิง ไม่เว้นแม้แต่ชาวต่างชาติ พวกชัคชส่วนใหญ่มาจากอังกฤษ กิริยาของเขาจะเป็นผู้ดี ดุติแบบคนอังกฤษ พวกผู้หญิงทุกคนคลุมหน้าทั้งประเทศ ถ้าเป็นผู้หญิงชั้นสูงจะยังใส่ชุดดำคลุมเห็นแต่หน้าตา ข้อเท้าเรียว ๆ ใส่รองเท้าสั้นสูง เบตุนั้นจะอยู่แยกต่างหาก กระจัดกระจายอยู่ห่าง ๆ บ้านเมืองค่อนข้างอ้างว้าง ผู้คนไม่หนาแน่นเหมือนกรุงเทพฯ

- ถาม : สรุปได้ว่าก่อนเขียน รัตมัจฉนทร์ นั้นเคยอ่านเรื่องแปล เช่น พันหนึ่งทิวา หรือ อาหรับราตรี มาแล้ว
- ตอบ : ใช่ แล้ว ได้ศึกษาจากหนังสืออื่น ๆ ด้วย แต่ยังไม่เคยไปอาหรับจริง ๆ
- ถาม : สรุปว่าใช้ข้อมูลจากการค้นคว้าเพื่อเขียน รัตมัจฉนทร์
- ตอบ : ค่ะ ใช้การค้นคว้าข้อมูลมากที่สุด
- ถาม : วิถีที่คนคงไม่ต้องพูดถึง เพราะขนาดภาพยนตร์ยังไม่ค่อยได้ดู
- ตอบ : ค่ะ ยุคนั้นยังไม่มียูทูบ
- ถาม : การได้อ่าน พันหนึ่งทิวา หรือ อาหรับราตรี นั้นผลต่อการนำข้อมูลมาเขียนใน รัตมัจฉนทร์ หรือไม่
- ตอบ : ไม่ทราบนะคะ ตีฉันว่าคงอยู่ลึก ๆ ในอนุสติกรรมัง เพราะนักเขียนนี้ใช้ความจำ แต่เวลาเขียนไม่ได้คิดถึงพวกนี้ ตอนเด็ก ๆ อ่านก็เพราะเห็นว่าสนุกดี ไม่ได้สนใจมาจนโต ถ้าจะถามว่ามีอิทธิพลไหม ก็คงตอบว่าไม่มี เพราะเป็นการอ่านเพื่อความสนุกเท่านั้น แต่ก็มีการนำคำศัพท์ใน อาหรับราตรี เช่น "สลต่าน" และ "ชาน" มาใช้ใน รัตมัจฉนทร์ ซึ่งจริง ๆ แล้วเป็นการใช้ผิด ตำแหน่งของชนเผ่าในตะวันออกกลางเขาเรียกว่า "ซัด" แต่ถ้าใช้คำว่า "ชาน" ก็เป็นของมองโกลเลีย ดังนั้นใน รัตมัจฉนทร์ ที่ใช้ชานจึงผิด นี่จะเห็นว่า การค้นคว้าของเรายังไม่ดีพอ พอมาถึงเรื่อง กฤตยา ตีฉันจึงระวังเกี่ยวกับตำแหน่งต่าง ๆ น้่มาก แต่ กฤตยา ก็เป็นเรื่องเทพเจ้าลัวน ๆ สมัยก่อนคนไทยยังไม่รู้จักคำว่า "ซัด" รู้แต่ถ้าเป็นทางทะเลทรายจะใช้คำว่าชาน แต่คนอ่านก็ลืม ไม่มีใครท้วงว่าเป็นเรื่องเทพเจ้าของอียิปต์ แต่ตำแหน่งเป็นของมองโกลเลีย
- ถาม : ข้อมูลที่ได้...
- ตอบ : จากโน้ตนี้แหละ มารวม ๆ กัน
- ถาม : คนทั่วไปรู้จักอาหรับกันมากขึ้นตอนรวมตัวกันเป็นโอเปคแล้วชนราคาน้ำมัน...
- ตอบ : ค่ะ ตอนก่อนไม่มีใครจับจากอาหรับมาเขียน ตอนนั้นตีฉันรำคาญ ชี้เกี่ยจเขียนเรื่องครอบครัว วนอยู่ในเรื่องรัก ๆ ใคร่ ๆ ตีฉันชอบมองอะไรกว้าง ๆ ทำไมฝรั่งเขียนเรื่องประเทศอื่นได้ แล้วทำไมเราจะเขียนบ้างไม่ได้ ตีฉันชอบแข่งกับฝรั่งเสมอ
- ถาม : การใช้จากอาหรับทำให้ต้องเหนื่อยมากหรือไม่ เพราะเป็นจากไกลตัว
- ตอบ : ส่วนใหญ่ตีฉันจะค้นคว้าจากข้อมูลต่าง ๆ ก่อนเขียนเรื่อง ต้องอ่านหมดจนรู้สึกสนุกที่จะเขียน และเขียนขึ้นจากความทรงจำ
- ถาม : มีอุปสรรคหรือไม่ ในการสร้างฉากและตัวละครอาหรับ
- ตอบ : ไม่ค่ะ เพราะก่อนเขียนจะค้นคว้าอย่างดีก่อน สำหรับตัวละครนั้นตีฉันจะวาดรูปร่างหน้าตาไว้แล้วในสมอง จะไม่มีตัวละครเยอะเพราะชี้เกี่ยจ จำยาก ตีฉันจะวาดรูป

จนเขาเดินในสมอง

ถาม : กลัวเรื่องวิญญาณจะไม่เหมือนหรือไม่

ตอบ : ไม่กลัว

ถาม : แล้วการสร้างจากละคร

ตอบ : ดิฉันเอารูปมาดู แล้วจินตนาการตามรูป

ถาม : เคยอ่านงานของนักเขียนไทยท่านอื่นที่ใช้จากอาหารหรือไม่

ตอบ : เห็นพี่ชายบอกมาเหมือนกันว่า ซัด ของประภัสสร เสวิกุล ดีแต่ก็ยังไม่ได้อ่าน เวลาเจอกันก็ไม่ได้ถามว่าเขาเอาข้อมูลมาจากไหน ฟ้าจรดทราย ก็อ่านเป็นตอน ๆ แล้วไม่ได้อ่านอีกหรืออ่านจนจบ

ถาม : การเขียนเรื่องเกี่ยวกับอาหารจำเป็นหรือไม่ ที่ผู้เขียนจะต้องเคยไปจริง ๆ

ตอบ : ซ่อนอยู่ที่ว่านักเขียนมีการค้นคว้าเพียงพอหรือไม่ ถ้ามีตำรา มีรูป หรือวิดีโอ ก็ไม่จำเป็นต้องไปจริง แต่ใช้สิ่งเหล่านั้นผสมกับจินตนาการเข้าช่วยก็ได้ แต่ถ้าได้ไปก็ยิ่งดี เพราะทำให้ได้ความรู้สึกอย่างที่เล่า คือได้ลงไปเดินตลาด ไปสัมผัส ไปคุย แม้จะเป็นภาษาใบ้

ถาม : ขอทราบถึงทัศนะเกี่ยวกับอารยธรรมอียิปต์ที่นำมาใช้ในเรื่อง

ตอบ : เจริญมาก เช่น สิ่งก่อสร้างต่าง ๆ ที่เห็นอยู่ การทำมัมมี่ที่คนปัจจุบันยังทำไม่ได้

ถาม : ทัศนะเกี่ยวกับอาหารทั้งก่อนและหลังจากไปอาหารมาแล้วเป็นอย่างไร

ตอบ : ไม่ผิดจากที่คิดไว้ ไม่ว่าจะ เป็นจอร์แดน อีรัก เหมือนกับที่ศึกษาและคิดไว้

ถาม : ตอนที่สมัครจะไปอิหร่าน คุณคิดว่าประเทศดูลึกลับหรือไม่

ตอบ : อิหร่านตอนนั้นเขาเรียกเปอร์เซีย ดิฉันอ่านหนังสือมาแล้วรู้สึกแปลก ดิฉันไม่อยากจะไปประเทศที่ใคร ๆ เขาอยากไปกัน เช่น อังกฤษ อเมริกา แดกลับซอบไปประเทศที่มันเล็ก ๆ มีอะไรแปลก ๆ ดิฉันสนใจอารยธรรมโบราณ แม้แต่ในเมืองไทย ตั้งแต่เด็กแล้วไปไหนไม่ได้จริง ๆ ก็ต้องไปปราสาทหินพิมาย ตอนนั้นยังรกร้างว่างเปล่าก็จะชอบ ถ้าไปวัดอย่างอยุธยาที่จะไปวัดรก ๆ ดิฉันชอบคุยกับสัตว์ ก้อนอิฐ ก้อนหิน ต้นไม้โบราณ ดิฉันชอบทุกอย่างที่มีวิญญาณ ถ้าเพื่อสิ่งเหล่านั้นแล้วอะไรให้เราฟังได้ คงได้อะไรอย่างที่ดีดิฉันเขียนเอาไว้ เจ้าหญิงเจ้าชายโหม่งงามเคยเสด็จผ่านมา แล้วก็เสด็จผ่านไปก้อนอิฐทุกก้อนนี้มันเห็น ถ้ามันมีวิญญาณแล้วมันเล่าได้ มันคงเล่าอะไรให้ฟังเยอะแยะเชียว ดิฉันชอบคุยกับต้นไม้ใหญ่ ๆ ชอบคุยกับก้อนหิน และความว่างเปล่า แล้วถ้าทำสมาธิ ๆ ก็จะได้รู้อะไรดี ๆ ด้วย อันนี้เป็นหลักความจริงในพุทธศาสนา

ถาม : ตัวแมลงสคาร์บมีปรากฏจริงในตำนานความเชื่อของอียิปต์หรือเปล่า

ตอบ : มีคะ คล้าย ๆ แมลงทับแต่ตัวใหญ่กว่า

ถาม : ทว่าแมลงนี้เป็นสื่อระหว่างความเป็นกับความตาย ภาวนากับภพหน้า

- ตอบ : คนโบราณของอียิปต์เชื่ออย่างนั้น เดียวานแมลงนี้อาจจะไม่มี สุนัขพันธุ์แล้ว คนอียิปต์โบราณ เขาจะวางไว้ตรงศพ เหมือนเราเชื่อว่าหิ้งหอยมันเกี่ยวตามหาคำรักของมัน หิ้งหอยในสมัยโบราณก็ถือว่าเป็นแมลงแห่งวิญญาณ
- ถาม : วิธีสร้างตัวละครใน รัศมีจันทร์ เพื่อให้หน้าสนใจและน่าติดตาม
- ตอบ : คิดเอาเองอธิบายไม่ถูก มันน่าจะเป็นอย่างนั้น ๆ ตัวละครต้องมีเหตุผลในตัวของตัวเอง แม้แต่เจ้าหญิงที่เป็นคู่แข่ง เขาก็มีเหตุผลของเขาเอง ภาพรวมตัวละครทั้งหมด ดิฉันไม่เคยบอกว่ามันดีหรือว่ามันเลว ตัวละครของดิฉันมันจะเป็นมนุษย์ที่มีความดีและความเลว เหมือนเหรียญสองหน้า แต่อย่าสร้างตัวละครให้โง่ คนอ่านจึงจะจับใจ
- ถาม : ตัวละครที่เป็นองค์รัศมีจันทร์ สร้างจากการผสมผสานความคิดระหว่างอารยธรรมนับพันปี กับวิทยาการสมัยใหม่ใช่หรือไม่
- ตอบ : ใช่ เราจะนำอารยธรรมยุคเก่าและเล่ห์กล จากอารยธรรมรุ่นเก่ามาเป็นเครื่องมือ คนเป็นนักการเมืองนี่เอาอารยธรรมมารับใช้
- ถาม : อาหรับที่ปรากฏในความเป็นจริง หญิงอาหรับมีบทบาทเพียงในฐานะแม่ - ภรรยา แต่เหตุใดจึงให้ตัวละครในเรื่องนี้โดดเด่นและโดดเด่น
- ตอบ : สมัยก่อนเทพที่มีอำนาจเป็นเทพผู้หญิง อาหรับจริง ๆ อย่างนี้กว่าผู้หญิงไม่มีอำนาจ ก็มีอำนาจในครัวเรือน ผู้หญิงฉลาด ๆ เพียงอยู่ในบ้านแล้วคอยพูดขัดเข้าไปทุกวัน ๆ ความคิดของผู้หญิงก็จะไปปรากฏเอง
- ถาม : ตัวละครรัศมีจันทร์สร้างขึ้นเอง โดยดูจากตำนานเทพเจ้าต่าง ๆ เช่น โอสิริส อีซิส แล้วสร้างต่อมาเกิดเป็นลูก คือ รัศมีจันทร์
- ตอบ : ค่ะ บอกแล้วว่าผู้หญิงฉลาด ๆ เอาอารยธรรมมาใช้ได้เลยในการปกครองคนที่ไม่ฉลาด
- ถาม : ตำนาน หน้าผาผู้พิทักษ์ มีจริงหรือไม่
- ตอบ : มีค่ะ
- ถาม : ความเชื่อที่ว่า นอนหลับได้สิ่งดีในเวลาเที่ยงวัน
- ตอบ : มันเป็นตำนานในเทพเจ้าของเขา เหมือนถ้าไปนอนหลับในที่เก็บศพตอนเที่ยงคืน ปีศาจก็จะมาเล่าเรื่องต่าง ๆ นไปเลยไม่เคยเข้าไปนอนในปิรามิด ปีศาจจะมาบอกอนาคตให้ฟัง
- ถาม : คุณเคยไปอียิปต์หรือไม่
- ตอบ : ยังค่ะ ว่าจะไปสักทีเหมือนกัน
- ถาม : อยากทราบเทคนิคการเสนอความเชื่อ และตำนานเรื่องเทพเจ้าที่นำมาผสมผสานกันใน รัศมีจันทร์
- ตอบ : ดิฉันว่าคนโบราณเขาฉลาด ถ้าเราศึกษาให้ดีจะเห็นว่า คนโบราณจะเอาการเมืองกับการศาสนาเข้ามาเบียดเสียดกัน ตัวอย่างในสมัยสุโขทัยจะเห็นว่ามีการบูชาพระพุทธรูปอยู่หน้า

เทวาลัย ในสมัยพระเจ้าลิไท ท่านไปสร้างพระธาตุ วัดมหาธาตุ สร้างเสร็จแล้วก็เอา
 เชลยทวยพระ คุณุเตศวรนี้อ่านประวัติศาสตร์ไม่เหมือนใคร แก่่านประวัติศาสตร์
 ให้ดิฉันฟัง สมัยสโโขทัยนี้ขอมเรื่องอำนาจ เพราะฉะนั้นศาสนาที่มีอยู่ คือ ศาสนาแห่ง
 เทวะ มีทั้ง ไศวนิกาย และ ไชยพุกาย วิธีการเปลี่ยนความเชื่อมาเป็นพุทธศาสนา
 จึงทำให้ง่ายต่อการปกครอง คนโบราณฉลาด ศาสนานำการ เมืองมานานแล้ว ไม่ว่าจะ
 ศาสนาหรืออะไรไว้ใช้คนฉลาดทั้งนั้น

ถาม : เรื่อง รัศมีจันทร์ ถ้าไม่ใช่จากอาหรับ ใช้จากดินแดนอื่นได้หรือไม่

ตอบ : ไม่ได้ค่ะ เพราะจะเล่าเรื่องการเมืองในตรงนี้ เรื่องน้ำมัน ตอนนั้นยังไม่มีใคร
 คิดถึงว่าน้ำมันจะมีอำนาจด้วยซ้ำ แต่ดิฉันคิด ตอนนั้นยังเด็กด้วยซ้ำ แล้วยัง ไม่มี

กลุ่มโอเบตด้วยซ้ำ นักเขียนต้องมองอะไรไกล ๆ แล้วเวลาเราเขียนอะไรจะได้สดชื่น
 เหมือนเขียนเรื่อง ทิพย์ คนอ่านจะได้ความรู้ทางภูมิศาสตร์ รัฐศาสตร์ และทางนิสิกส์

ถาม : ตอนที่กล่าวถึงว่าศาสตร์ด้าอันลึกลับ ไม่เคยสูญหายไปโดยสิ้นเชิง เพราะสิ่งใดที่ฝังความ
 เชื่ออยู่ในหัวใจคน สิ่งนั้นย่อมจะงอกงามอยู่ในหัวใจคนเช่นกัน เวียนถามว่า เป็นเพราะ
 มีทัศนะเหล่านี้หรือเปล่านั้นคือ ดินแดนอาหรับลึกลับ

ตอบ : ค่ะ ทุกวันนี้อาหรับก็ยังมีอะไรแปลก ๆ ในความอ้างว้างของทะเลทราย มีคนเผ่าเร่ร่อน
 มากมาย ที่ยังมีชีวิตอยู่ในอารยธรรมแบบโบราณเป็นพันปี มีมากมายที่ผู้คนยังเดินทาง
 เข้าไปไม่ถึงความเจริญ มันมีเป็นหย่อม ๆ ในเมือง รัฐบาลยังคงไปไม่ถึงเผ่าเบตอินที่
 เร่ร่อนอยู่ในทะเลทรายด้วยซ้ำ จะเป็นความเชื่ออะไรเก่า ๆ เขาก็ยังฝังงอของเขายัง
 ก็เหมือนคนไทย ถ้าคุณออกไปตามป่าตามเขา พวกเขาก็จะยังคงมีความเชื่อแบบเก่าอยู่
 เพราะฉะนั้นที่เราจะ ไปบอกว่า พวกนี้ยังไม่เจริญ แต่ที่จริงพวกนี้ คือ พวกที่สับสน
 ความเชื่อของโบราณไว้ ทำให้เราได้เห็นว่าเขาเชื่ออะไรอยู่ ดิฉันพร้อมที่จะเรียน
 กับเขา แล้วเราก็มาระบุขุดกับวิทยาศาสตร์ ดิฉันก็ตั้งเหมือนยายกามาราคือ นั่งเรียน
 อารยธรรมโบราณ แล้วก็มาประยุกต์กับวิทยาศาสตร์ปัจจุบัน ๆ ไม่ใช่ตีหอก วิทยาศาสตร์
 ปัจจุบัน คือ เรียนในสิ่งที่โบราณมีอยู่แล้ว ส่วนไหนที่วิทยาศาสตร์พิสูจน์ได้ ก็ว่าไอนั้นมัน
 เป็นอย่างนั้น ส่วนไหนที่พิสูจน์ไม่ได้ก็บอกว่าไม่มี แต่ความจริงไม่ใช่ มันยังพิสูจน์ไม่ได้
 แต่มันก็คือยังพิสูจน์ไป

ถาม : คุณมีทัศนะว่าชาวอาหรับมีความเชื่อในเรื่องไสยศาสตร์

ตอบ : เขามีอยู่แล้ว ไสยศาสตร์นี้คนไทยก็มี ทุกชาติก็มีทั้งนั้น

ถาม : ที่เอามาใช้เป็นเครื่องมือในทางการปกครอง แสดงว่าคนส่วนใหญ่มีความเชื่อเรื่อง
 ไสยศาสตร์มาก

ตอบ : สำหรับพวกเบตอินอย่างหีบอกแล้ว คนส่วนใหญ่ยังเร่ร่อน ยังรวมกันไม่ได้ อารยธรรม

การปกครอง ต้องเอาอารยธรรมแบบโบราณมาใช้ เขายังเชื่อแบบโบราณ เมื่อคุณ
จะปกครองเขา คุณก็ต้องมีความรู้เหนือเขา

- ถาม : ตำนานเทพเจ้ายังคงมีอิทธิพลต่อชาวอาหรับอยู่หรือไม่ ในทัศนะของคุณ
- ตอบ : ในเผ่าเร่ร่อน คนในเมืองจะมานับถืออิสลาม แต่พวกเร่ร่อนก็มีเรื่องเทพเจ้าปนอยู่ด้วย
- ถาม : ใน รัศมีจันทร์ คณะนักบวชเป็นตัวแทนของคณะทำงานเพื่อบ้านเมืองที่ไม่หวังผลตอบแทน
ใช้หรือไม่
- ตอบ : เวลาเขียนก็เข้าทำนองนั้น แต่ในชีวิตความเป็นจริงไม่มีเช่นนั้น
- ถาม : ทำไมตอนจบ ให้หัวหน้าคณะนักบวชไปบ่นนอรั และนอรัสัญญาว่าจะส่งลูกสาวมาให้
เป็นรัศมีจันทร์องค์ต่อไป
- ตอบ : เพื่อดำรงรักษาลักษณะของเทพไว้ เพราะการปกครองระบบคนบางกลุ่มยังเชื่ออยู่
การดำรงความเชื่อไว้ไม่ได้เสียหาย นอรัเคยรู้ความลับจึงใช้เชื้อสายเดียวกัน
เพื่อมิให้ความลับแพร่หลาย
- ถาม : ตัวละครที่เสนอในเรื่องเป็นเบตออิน หรือคนอียิปต์โบราณในสมัยปัจจุบัน
- ตอบ : เบตออิน จะใช้เผ่าเบตออินเป็นตัวหลัก เป็นเบตออินแบบทมิฬย่นติ ไม่ใช่เบตออินจริง ๆ
อย่างที่บอกว่าตอนนั้นค้นคว้า แต่ไม่ค่อยได้เท่าไร แล้วใช้วิธีคิด ๆ เอา วาดภาพเอา
- ถาม : ทำไมเอาการเมืองกับตำนานความเชื่อมาเป็นโครงเรื่อง
- ตอบ : เพราะดิฉันชอบทำอะไรให้มันแปลก ๆ ออกไป จึงวางโครงเรื่องให้มันผิดไปจากเรื่อง
รักกันหนา พากันหนี่ เรื่องสมบัติ เรื่องผัวน้อย เมียน้อย อย่างนั้นเอา ดิฉันเป็นคนที่มี
ความสนใจในเรื่องศาสนา การเมือง เป็นคนที่มีความรู้ในด้านนี้ เพราะฉะนั้นก็ต้อง
เอาความรู้ทางด้านนั้นมาใช้ ดึกว่าเขียนเรื่องแบบเดียว
- ตอบ : ตอนท้ายก็บอกว่า คณะนักบวชได้บทเรียนแล้วว่า การคุมครัทธาไว้ระการเดียวมิใช่
อำนาจอันสูงสุด การคุมอำนาจทางการเมืองต่างหาก จึงจะบังการทุกสิ่งทุกอย่างได้
อย่างนี้เรียกว่าหน้าที่ของครัทธา...
- ตอบ : ครัทธาของมนุษย์ในปัจจุบันเริ่มลดถอยลง การเมืองเริ่มมีอำนาจมาก เพราะฉะนั้น
ครัทธาจึงรับใช้การเมือง สมัยก่อนมนุษย์อยู่ได้ด้วยครัทธาอย่างเดียวเท่านั้นการเมือง
ตามหลัง ปัจจุบันการเมืองก็เอาครัทธาของมนุษย์มาใช้ เพียงแต่ใครฉลาดก็จะนำมา
ใช้ได้อย่างแนบเนียนที่สุด
- ถาม : นอกจากในเชิงประวัติศาสตร์ กับตำนานเทพเจ้าแล้ว มีแง่มุมอื่นของอาหรับอีกหรือไม่
ที่น่าสนใจ
- ตอบ : เยอะแยะ ปัจจุบันนี้เกมการเมือง เศรษฐกิจ ระเบิดนิวเคลียร์ในอาหรับ ฯลฯ สงคราม
อิรัก อิหร่าน ฯลฯ

- ถาม : สมญานาม "ปีศาจทะเลทราย" มีที่มาอย่างไร
- ตอบ : คนที่อยู่ในทะเลทรายและสามารถทำการรบในทะเลทรายได้รวดเร็ว ปรากฏตัวขึ้นได้ และหายไปอย่างรวดเร็ว
- ถาม : ทำไมให้ตัวละครเอกหญิงใน รัศมีจันทร์ และตัวละครเอกชายใน กฤตยา เป็นแพทย์
- ตอบ : ในดินแดนอาหรับ คนที่เป็นแพทย์มักจะได้รับการยกย่องเสมอ โดยเฉพาะในท้องถิ่นทุรกันดารทั่วไป คนที่เป็นแพทย์เข้าไปรักษาจะได้รับการนับถือมากกว่าอย่างอื่น
- ถาม : เพราะการมีความรู้ทางการแพทย์มีส่วนเรียนหลาย ๆ อย่างสัมพันธ์กับวิทยาศาสตร์สมัยใหม่ด้วยหรือเปล่า
- ตอบ : ด้วย มีความรู้ทั้งการแพทย์และวิทยาศาสตร์สมัยใหม่ช่วยชีวิตคนได้ สามารถประยุกต์ของเก่า ของใหม่เข้าด้วยกัน
- ถาม : แนวเรื่อง กฤตยา เป็นเรื่องเหนือธรรมชาติ
- ตอบ : ค่ะ พอดีถึงการเกิดชาติที่แล้ว ตายแล้วเกิดใหม่
- ถาม : แนวเรื่อง รัศมีจันทร์
- ตอบ : การเมือง
- ถาม : อยากทราบแรงบันดาลใจในการเขียน กฤตยา
- ตอบ : การเกิดและการตาย ตายแล้วไปไหนอะไรประเภนี้ ตัวอย่างคนบางคนระลึกชาติได้ว่าตัวเคยเกิดที่ไหน เพราะฉะนั้นสิ่งเหล่านี้มีจริง มันจะพิสูจน์กฎแห่งกรรม โดยวิธีการเอาเรื่องของอียิปต์ เด้า โคร่ง เรื่องของอียิปต์ ซึ่งเป็นเด้า โคร่ง โบราณที่ตนเองมีความรู้อยู่แล้วมาใช้ ที่จริง เขียนเรื่องกฎแห่งกรรมนะ
- ถาม : แสดงว่ายังสนใจเรื่องเกี่ยวกับอาหรับอยู่ ก็เลยเอามาสนับสนุน
- ตอบ : ก็มีความรู้ ก็บอกแล้วใช้ซะแล้วจะปิด ช่วงนี้รอจนกว่าอีกช่วง อาจจะเขียนอย่างสงครามอิรัก - อิหร่าน ด้านการเมือง เศรษฐกิจในอ่าวเปอร์เซีย ใช้จากของตะวันออกกลาง แต่อาจจะไม่เกี่ยวกับอารยธรรมใด ๆ
- ถาม : ทำไมเอาเรื่องของอียิปต์มาใช้ในการเขียนเรื่องเกิดการเกิดการตาย
- ตอบ : เพราะมันจะได้แปลกดี ก็อย่างที่บอกว่ามีความรู้มากก็เอาความรู้เดิมมาใช้
- ถาม : ทำไมใช้ฉากเมืองไทยในเรื่อง กฤตยา ทั้ง ๆ ที่ตัวละครสร้างจากประวัติศาสตร์เกี่ยวกับฟาโรห์ของอียิปต์
- ตอบ : ก็บอกแล้วไงคะ เรื่องการตายแล้วเกิดใหม่ เมื่อตัวละครอียิปต์เดินทางมาเกิดในเมืองไทย ฉากก็ต้องสลับกันระหว่างไทยกับอียิปต์
- ถาม : การสร้างเรื่องทำนองนี้ เพื่อสนับสนุนทัศนะที่ว่าลึกลับใช้หรือเปล่าคะ
- ตอบ : ทุกชาติแหละค่ะ ดิฉันตอบว่าทุกชาติ มันมีความลึกลับ อย่างพระนิรันตรายใน

พระพุทธศาสนาก็มี มันเป็นเรื่องของพลังจิต มันไม่ใช่เรื่องลึกลับ พลังจิตธรรมดา
ตายแล้วเกิดใหม่ธรรมดา คนที่ตายจากอียิปต์ก็มาเกิดเป็นคนไทยได้ ไม่ใช่แต่ว่าเขา
มาสู่เรา ๆ ไปสู่เขาก็ได้ เป็นการพิสูจน์กฎแห่งกรรม

ถาม : ที่คณะเกี่ยวกับเทววิทยา วิทยาศาสตร์ ปรัชญา ที่เสนอในเรื่อง กฤตยา ที่ผสมผสานกัน

ตอบ : คิดว่ามันดีไหมล่ะ มันสอดคล้องกันหรือเปล่า ก็อย่างที่ตอบมาแล้วนี่ ศาสนากับปรัชญา
นี่มันคู่กันไป ในเชิงศาสนาที่จริงอธิบายกฎของฟิสิกส์ หรือฟิสิกส์ ฟิสิกส์พยายาม
อธิบายกฎแห่งศาสนามากกว่า ฟิสิกส์มาจากคำว่า ฟายซิส เป็นภาษากรีก แปลว่า
ธรรมชาติ คำว่าธรรมชาติ ก็คือ ธรรมชาติ ธรรมะมันมีอยู่แล้ว ร่างกายมนุษย์ก็เป็นคลื่น
จิตวิญญาณก็เป็นคลื่น ถ้าจิตมันสามารถจนคลื่นให้ตี ตีมันก็สามารถรับได้ ศาสนาให้ทำ
สมาธิ ทำจิตให้ว่าง ๆ ถ้าตีมันทำจิตให้ว่าง ตีมันอยากรู้ว่าคิดอะไร ความคิดคุณเป็น
คลื่น ตีมันก็จนคลื่นให้ตรงกับคุณ เต็มที่ตีมันก็รู้ว่าคิดอะไร เพราะฉะนั้นในศาสนา
พยายามอธิบาย พระพุทธเจ้าว่าถ้าเธอทำอย่างนั้นนะ เธอจะรับความคิดของคนอื่นได้
เธอจะหทัย ตาทิพย์ จิตเธอจะตักใจคนอื่นได้ก็ไม่มีใครเชื่อ แต่ถ้าพูดอย่างนี้ถามว่า
ใช้มั๊ย ใช้ วิทยาศาสตร์รับใช้ศาสนา ไม่ใช่ศาสนารับใช้วิทยาศาสตร์ วิทยาศาสตร์
พยายามจะพิสูจน์สิ่งที่ศาสนาบอก ศาสนารู้นาน พระพุทธเจ้าพูดถึงประมาณ
ตั้งนาน เราเอาศัพท์มาใช้กับคำว่า ปริมาณ คำว่า อนุ ก็เอามาใช้ แต่ปรากฏว่าทาง
วิทยาศาสตร์เอง ไม่สามารถพิสูจน์ทางศาสนาได้ทกเปอร์เซ็นต์ อะไรที่วิทยาศาสตร์
ยังพิสูจน์ไม่ได้ก็บอกว่าเก็บไว้ก่อน แล้วก็บอกมันไม่จริง พอนาน ๆ เข้าก็บอกว่าจริง
ที่จริงวิทยาศาสตร์ล่าหลังศาสนา

ถาม : เหตุใดนำความคิดเรื่องกรรมในศาสนาพุทธไปเปรียบเทียบกับความเชื่อเรื่องเทพเจ้า
ว่าล้วนมีรากฐานมาจากสิ่งเดียวกัน

ตอบ : ทุกชาติเชื่อเรื่องกรรม เชื่อเรื่องเกิดใหม่ แต่เขาไม่ได้พูดว่ากรรม เขาพูดอย่างอื่น
ไม่อย่างนั้นเขาจะทำมัมมี่เพื่อรอการเกิดใหม่หรือ เขาเชื่อทั้งนั้น แต่วิธีเสนอแตกต่างกัน

ถาม : ศาสนาในเรื่อง รัศมีจันทร์ และ กฤตยา หมายถึงศาสนาอะไร

ตอบ : ศาสนาของไฮคุปต์โบราณ จะเรียกศาสนาอะไรก็แล้วแต่ แต่อารยธรรมที่นับถือ
เทวศาสตร์ นับถือเทวะ นับถือเทพ

ถาม : มีการสวดมนต์

ตอบ : มีการสวดมนต์เหมือนกัน

ถาม : จะมีอยู่ในตำนาน

ตอบ : มีอยู่ทั้งในตำนาน ตำราประวัติศาสตร์ มีจริงทั้งนั้น เทพเจ้าที่เอ่ยอ้างมา

ถาม : ฟาโรห์ผู้มีอำนาจทั้งทางศาสนจักร และอาณาจักร

- ตอบ : อัยมัจฉิง เรื่องเล่าประวัติศาสตร์ ดูเหมือนอัยอยู่ในราชวงศ์ที่ 19 เป็นฟาโรห์องค์ที่ 19
- ถาม : ได้ความเชื่อเรื่องการเกิดการตายแล้วจึงไปค้นประวัติศาสตร์เพิ่ม
- ตอบ : ค่ะ เล่าประวัติศาสตร์ราชวงศ์ที่ 18 ต่อราชวงศ์ที่ 19 มีตัวตนจริง
- ถาม : ค้นคนละช่วงกับ รัชสมัยจันทร์
- ตอบ : คนละช่วง รัชสมัยจันทร์ นั้นเป็นการแต่งประวัติศาสตร์ขึ้นมา แต่ กฤตยา นี้ของจริง ชื่ออัย (Aryn) ได้มาจากตำนาน
- ถาม : ความเชื่อเรื่องมนุษย์เทพเกรงใน กฤตยา มีปรากฏในประวัติศาสตร์อียิปต์จริงหรือไม่
- ตอบ : ถ้าเป็นพระที่ทาฬผกแล้ว ผู้ที่มีคาถาอาคม มีสัจจะ มีศีล แม้แต่เทพวากีเกรง เมอริตาเตนนี่จริง รูปร่างดูจากรูปภาพวาด อุบนิลย์สร้างจากตำนาน อ่านประวัติศาสตร์ อียิปต์ราชวงศ์ที่ 18 - 19
- ถาม : ทักนะจากคำกล่าวใน รัชสมัยจันทร์ ที่ว่า "ตะวันออกเป็นอย่างนั้นเสมอ หรรษา เร็นลับ และกัโหดเหี้ยม"
- ตอบ : ไม่ต้องอะไร ตูจากคนไทยก็ได้ ตัดเสื่อที่ละห้าหมื่นบาท ใส่เครื่องเพชรที่ละสิบเจ็ดล้านบาท เหน็บยศหรรษา คนมีเงินจริง ๆ นะทางตะวันออก ทางฝ่ายอาหรับรวยกว่า แต่การฆ่ากันตายก็จะมีมาก
- ถาม : ความคิดแบบพวกตะวันตก หรือ ต่างชาติทางยุโรป เขามองเราแบบด้วยหรือเปล่า
- ตอบ : ค่ะ มองว่าทางตะวันออกมีทั้งคนใจดีสูงสุด และคนใจร้ายสุด ๆ อย่างอินเดีย ถ้ามันไม่เป็นอย่างนั้น พระพุทธเจ้าก็คงไม่สำเร็จท่ามกลางความทุกข์ยาก
- ถาม : นอกจากอียิปต์แล้ว อาหรับประเทศอื่น ๆ มีความเชื่อเรื่องตำนานเทพเจ้าด้วยหรือไม่
- ตอบ : มีทั้งนั้น มีทุกชาติแหละ เพียงแต่อาจจะเปลี่ยนชื่อไป ดุแต่กรีก มีฮอลโล มีเดียนา เผ่ามายากมี เผ่าอินคาที่มี เรื่องเทพเจ้าดิฉันมีความรู้เรื่องชนเผ่านี้พอสมควร
- ถาม : เมื่อพูดถึงอาหรับ ภาพที่เห็นคืออะไร
- ตอบ : ก็เห็นตามความเป็นจริงตามภาพที่ผ่านมา ไม่ได้ผิดแปลกไป คิดถึงคน การแต่งตัว สวยมาก คิดถึงการเร่ร่อน ความเป็นอยู่ของเขา
- ถาม : ในด้านศาสนาคุณมีทัศนะอย่างไร
- ตอบ : ในด้านศาสนาจะคิดถึงมัมมี เทพเจ้า เทพบิดร เทพมารดา
- ถาม : ภูมิศาสตร์ของอาหรับในทัศนะของคุณ
- ตอบ : คิดถึงทะเลทราย ไม่ได้ผิดแพะอะไร เป็นคนที่ดูรูปแล้วจำได้ นึกตามความเป็นจริงของเขา
- ถาม : คุณมีทัศนะอย่างไรต่อเศรษฐกิจของอาหรับ
- ตอบ : น้ำมันมีบทบาทสูง

บทสัมภาษณ์ รำไพพรรณ ม. ศรีโสภาค (ทางจดหมาย)

เรื่อง การเขียนนวนิยายใช้ฉากอาหารับในเรื่อง ฟ้าจรดทราย ความลับบนแหลมไซไน

ยังมีรักที่อัยการ พรสรวง และ เจ้าทะเลทราย

โดย นางสาวสมถทิ ทงลิมา

เมื่อวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2535

- ถาม : อะไรเป็นอิทธิพลที่ทำให้คุณเลือกใช้ฉากอาหารับในนวนิยายเรื่อง ฟ้าจรดทราย ความลับบนแหลมไซไน ยังมีรักที่อัยการ พรสรวง และ เจ้าทะเลทราย
- ตอบ : อิทธิพลที่ทำให้เลือกใช้ฉากอาหารับในนวนิยายเรื่อง ฟ้าจรดทราย ความลับบนแหลมไซไน ยังมีรักที่อัยการ พรสรวง และ เจ้าทะเลทราย เกิดจากความเหมาะสมของเนื้อเรื่องและเหตุการณ์ของแต่ละเรื่อง
- ถาม : นวนิยายใช้ฉากต่างแดนของคุณที่ใช้ฉากอาหารับมีมากกว่าดินแดนอื่นใช่หรือไม่ เหตุใดคุณจึงเลือกใช้ฉากอาหารับมาก
- ตอบ : นวนิยายใช้ฉากต่างแดนใช้ฉากอาหารับมากกว่าเรื่องอื่น เพราะประสบการณ์ที่ยาวนานมากมาย ที่สามารถเลือกหยิบมาแทรกได้ ด้วยบิดาผู้เขียนใช้ชีวิตนักรบทะเลทรายอาหารับถึง 9 ปี แม้จะต่างวาระก็ตาม
- ถาม : ก่อนที่คุณจะเขียนนวนิยายใช้ฉากอาหารับทั้ง 5 เรื่องดังกล่าวนี้ คุณเคยอ่านงานเขียนอื่น ๆ งานแปล เช่น พันหนึ่งทิวา อาหารับราตรี นางในฮิราเริม ฯลฯ นวนิยายไทยที่ใช้ฉากอาหารับของนักเขียนท่านอื่น ตลอดจนชมภาพยนตร์หรือ วิทยุทัศน์ ที่ใช้ฉากอาหารับมาก่อนบ้างหรือไม่ ถ้าเคยโปรดระบุตัวอย่างของงานเหล่านั้น และงานเหล่านั้นมีอิทธิพลอย่างไรหรือไม่ต่อนวนิยายใช้ฉากอาหารับของคุณ
- ตอบ : ก่อนจะเขียนนวนิยายใช้ฉากอาหารับทั้ง 5 เรื่อง ผู้เขียนเคยอ่านงานเขียนของแพทย์ที่เคยไปใช้ชีวิตกับบริษัท ARAMCO บริษัทน้ำมันระหว่างสหรัฐ - อาหารับเท่านั้นเอง ภาพยนตร์ที่ชม Lawrence of Arabia อิทธิพลจากงานและภาพยนตร์ ไม่มากมายอะไรเลย เพราะประสบการณ์ของบิดาและผู้เขียนเองมีมากกว่าที่ได้อ่านและชม
- ถาม : ประเทศอาหารับที่คุณเคยไปอยู่ หรือเคยไปท่องเที่ยวมาแล้วได้แก่ประเทศอะไรบ้าง
- ตอบ : ประเทศอาหารับที่เคยไปมี เซาดีอารเบีย อียิปต์ ไซไน โมร็อกโค
- ถาม : แหล่งข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับอาหารับตลอดจนฉากอาหารับที่ใช้ในนวนิยายทั้งห้าเรื่อง ได้มาอย่างไร โปรดยกตัวอย่างหรือระบุชื่อของข้อมูลนั้น
- ตอบ : แหล่งข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับอาหารับได้จากบิดามารดาของผู้เขียนเอง ในฐานะเป็นผู้มีประสบการณ์รวมทั้งประสบการณ์ตรงของผู้เขียนเอง และจากการค้นคว้าตามห้องสมุด หนังสือ National Geographic

- ถาม : ในทัศนะของคุณ การสร้างฉากอาหรับจากการค้นคว้าบนจินตนาการกับมีประสบการณ์ตรง เคยไปอยู่มาแล้ว จะทำให้บรรยากาศของเรื่อง ตลอดจนฉากและตัวละครต่างกันหรือไม่ อย่างไร จำเป็นหรือไม่ที่ผู้เขียนจะต้องเคยไปอาหรับมาจริง
- ตอบ : ในทัศนะของผู้เขียนยังเชื่อว่า จินตนาการและการค้นคว้าของนักเขียนเฟริศแพรวไปถึงดวงดาวได้แน่ ๆ ส่วนประสบการณ์ถ้ามีก็จะช่วยให้จินตนาการกว้างไกลยิ่งขึ้น ไม่จำเป็นมากนัก ถ้าจะเขียนเรื่องอาหรับสักเรื่องเดียว แล้วไม่เคยไปอาหรับ สำหรับผู้เขียนที่เขียนถึง 5 เรื่อง เพราะลึกลับประสบการณ์มากมาย จนแบ่งมาสอดใส่ในนวนิยายได้อย่างสมเหตุสมผลพอควร
- ถาม : จากอาหรับในนวนิยายทั้ง 5 เรื่องนั้น ถ้าคุณไม่ใช่จากอาหรับหากแต่เปลี่ยนไปใช้จากดินแดนอื่นแทนจะมีผลต่อโครงเรื่องหรือไม่ อย่างไร
- ตอบ : นิยายอาหรับ ก็ควรจะใช้จากอาหรับ เพื่อความสมจริง
- ถาม : ในทัศนะของคุณ ถ้าพูดถึงอาหรับภาพที่เห็นคืออะไร (เช่น ในด้านภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ บ้านเมือง พลเมือง ศาสนา เศรษฐกิจ การปกครอง ฯลฯ)
- ตอบ : ถ้าพูดถึงอาหรับ ผู้เขียนเป็นคนที่ไม่เคยศึกษาจะเขียนนิยายต่างแดนสักเรื่องหนึ่ง จะนิยมหรือ เรียกว่าเป็นแบบฉบับเฉพาะตัวของโสภาค สุวรรณ เลขที่ จะต้องให้ได้ภาพพจน์สมบูรณ์ของประชาชน และประเทศชาติหนึ่ง ๆ เช่น ในด้านภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ บ้านเมือง พลเมือง ศาสนา เศรษฐกิจ การปกครอง วัฒนธรรม ประเพณี ถ้าศึกษางานเขียนไพรัชนิยายของโสภาค สุวรรณ ทุกเรื่อง จะเห็นแบบฉบับเฉพาะตัวเด่นชัด ดังกล่าวมาแล้ว
- ถาม : เหตุใดคุณนิยมสร้างตัวละครในแต่ละเรื่องให้มีหลายชาติ หลายภาษา โดยเฉพาะตัวละครเอกทั้งชายและหญิงมักเป็นลูกครึ่ง
- ตอบ : ผู้เขียนมีความสนุก และความสุข ที่สร้างตัวละครให้มีหลายชาติ หลายภาษา ตัวเอกเป็นลูกครึ่ง เพราะสนใจที่จะผสมผสานสองวัฒนธรรม สองเชื้อชาติ ให้เกิดความกลมกลืน สวยงาม อาจเป็นเพราะมีความผันเหมือนชาวโลกทั้งหลาย อยากให้มนุษย์เป็นเพื่อนกัน ไม่อยากให้มีการแบ่งแยก ผิวดำ เชื้อชาติ ศาสนา เป็นความผันเกินจริงที่ใคร ๆ ก็มีสิทธิ์จะผัน
- ถาม : เหตุใดคุณจึงมักเน้นเนื้อหาที่เป็นเรื่องราวเกี่ยวกับสตรี โดยเฉพาะด้านบทบาทและสถานภาพ มากกว่าเรื่องราวเกี่ยวกับชายอาหรับ
- ตอบ : ชายอาหรับมีสิทธิเสรีภาพมากกว่าสตรีอาหรับมากมายใหญ่หลวง ผู้เขียนศึกษาและสนทนากับสตรีอาหรับหลายท่าน บางท่านพยายามปกปิด เน้นเสรีภาพส่วนบุคคลอย่างไร ก็ยังปรากฏว่ามีได้ก้าวไกลเท่าเทียมสตรีในภูมิภาคอื่นเลย ผู้เขียนสนใจเรื่องนี้น่าจะ

มักจะเน้นถึงบทบาทดังกล่าว

- ถาม : ในการเขียนนวนิยายใช้ฉากต่างแดนนั้น คุณคิดว่าจะมีอิทธิพลความคิดแบบไทยปรากฏ อยู่ในนวนิยายนั้นบ้างหรือไม่ อย่างไร
- ตอบ : อิทธิพลความคิดแบบไทย ๆ ต้องมีปรากฏในนิยายต่างแดนบ้าง ไม่มากก็น้อย แม้ผู้เขียน จะพยายามเพียงไร เชื่อว่านักเขียนนิยายต่างแดนของต่างประเทศ ก็มีพฤติกรรมงาน เขียนที่แสดงถึงอิทธิพลของความคิดสิ่งแวดล้อมของตัวเองไปไม่พ้น
- ถาม : ภาษาอาหรับเป็นภาษาพื้นเมืองของชนชาติที่อยู่ในตะวันออกกลางและแอฟริกาเหนือใช่หรือไม่
- ตอบ : ใช่ค่ะ... แม้บางแห่งจะมีภาษาพื้นเมืองของตัวเอง
- ถาม : อาหรับมีราชาศัพท์หรือไม่
- ตอบ : ในภาษาอาหรับจะมีราชาศัพท์หรือไม่ ผู้เขียนไม่ทราบ คิดว่าไม่มี เพราะเมื่อบิดา สอนหา King Saud และ King Faisal ของ Saudi-Arabia หรือมารดาผู้เขียน ได้รับเชิญไปในช่วงหลวง ท่านก็สนทนากับเจ้านายอาหรับด้วยภาษาอังกฤษ บางที ผ่านล่าม
- ถาม : ความสัมพันธ์ระหว่างกษัตริย์อาหรับกับประชาชนอาหรับทั้งชาวเมืองและเบดูอินตามที่ปรากฏจริงเป็นอย่างไร มีลักษณะคล้ายพระมหากษัตริย์ไทยกับชาวไทยหรือไม่
- ตอบ : ความสัมพันธ์ระหว่างกษัตริย์อาหรับกับชาวเมืองและเบดูอิน ปรากฏตามหลักฐาน ก็คล้ายกับสมัยพระร่วง คือมีวันที่ชาวเมือง เบดูอินจะเข้าเฝ้า ร้องเรียนโน่นนี่ อย่างใกล้ชิด แตกต่างจากพระมหากษัตริย์ของชาวไทยมาก เพราะพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวของเราทรงคลุกคลี ใกล้ชิดกับประชาชนของพระองค์ท่านยิ่งกว่า พระมหากษัตริย์พระองค์ใดในโลก หาไม่ได้อีกแล้วค่ะ... สมมติเทพ ที่ทรงมีบุญบารมี สูงส่ง ลดพระองค์ลงมาหาประชาชน ด้วยทรงเมตตาปรานีอย่างนี้
- ถาม : เกี่ยวกับความเชื่อเรื่องเหนือธรรมชาติ วิญญาณ การทำนายทายทัก นิมิตร์ฝัน เครื่องรางของขลัง แม่มดหมอผีไสยศาสตร์ คุณได้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องเหล่านี้ มาอย่างไร ชาวอาหรับมีความเชื่อเหล่านี้ใช่หรือไม่ อย่างไร เหตุใดบทบาท ความสำคัญของเครื่องรางของขลังจึงมีปรากฏอยู่มากในหลาย ๆ เรื่อง
- ตอบ : ความเชื่อเรื่องเหนือธรรมชาติ วิญญาณ การทำนายทายทัก นิมิตร์ฝัน เครื่องราง ของขลัง แม่มด หมอผี ไสยศาสตร์ มีอยู่ในทุก ๆ ชาติ ทุกภาษา ฝรั่งเศส ไทย อาหรับค่ะ อียิปต์เองมีเครื่องรางมากมาย คุณแม่ดิฉันท่านเป็นนักศึกษา ค้นคว้า คุณพ่อ สนใจ ดิฉันได้รับความรู้จากท่านมากมาย เป็นประโยชน์ในงานเขียนจริง ๆ
- ถาม : เหตุใดอาหรับจึงมักถูกมองว่าลึกลับ

- ตอบ : อาหารับถามมองว่าลึกลับ เพราะการปิดตัวเองตามวัฒนธรรมประเพณี ความเชื่อทางศาสนา รวมทั้งจินตนาการนักเขียน ช่วยกระพือโหมให้คิดไปมากขึ้น ทั้งความจริง ปัจจุบัน อาหารับไม่ลึกลับอีกแล้ว แต่นักเขียน นักอ่าน ก็ยังพอใจจะคิดเช่นนั้น เป็นสิ่งดี ทำให้จินตนาการได้เรื่อย ๆ แต่คงอีกไม่นานหรอกค่ะ
- ถาม : เรื่อง ฟ้าจรดทราย เริ่มตีพิมพ์ (เป็นตอน ๆ) ครั้งแรกเมื่อไร คุณเป็นนักเขียนไทยท่านแรกที่ใช้ฉากอาหารับใช้หรือไม่
- ตอบ : ฟ้าจรดทราย ตีพิมพ์เป็นตอน ๆ ครั้งแรกในสตรีสาร เมื่อ 25 ปีมาแล้วค่ะ คิดว่าดิฉันเป็นนักเขียนไทยคนแรกที่เขียนฉากนั้นะคะ
- ถาม : อาหารับในช่วงที่คุณเขียน ฟ้าจรดทราย กับอาหารับปัจจุบัน คุณคิดว่าปัจจุบันชาวโลกรู้จักอาหารับมากขึ้นกว่าเดิมหรือไม่ อย่างไร
- ตอบ : อาหารับใน ฟ้าจรดทราย คืออาหารับเมื่อ 25 ปีมาแล้ว ปัจจุบันชาวโลกรู้จักอาหารับมากมายโดยเฉพาะ สงครามอ่าว และที่ชาวต่างชาติ รวมทั้งคนไทยไปทำงาน ตะวันออกกลาง แต่ก็ยังเป็นชีวิตชาวเมืองธรรมดา ดิฉันมีใจว่ายังไม่มีการ (คนไทย) ที่เคยสัมผัสชีวิตในวังอาหารับ มีประสบการณ์เท่าที่คุณแม่ดิฉันเคยประสบ แล้วกลับมาเล่าให้ลูกสาวของท่านฟัง ลูกสาวท่านอายุสิบสองปีเท่านั้น แต่สั่งสมเรื่องของท่านจนมาจินตนาการเป็น ฟ้าจรดทราย อีก 10 ปีต่อมา
- ถาม : เหตุใดคุณจึงมักสร้างตัวละครกษัตริย์และมกุฎราชกุมารหรือพระอนุชามีบุคลิกคล้าย ๆ กัน ในหลายเรื่อง โดยให้ตัวละครกษัตริย์เป็นฝ่ายดิ้นรนที่ตัวละครมกุฎราชกุมารเป็นฝ่ายร้าย โดยให้เหตุผลว่าสืบเนื่องมาจากการสืบเชื้อสายมาจากพระมารดาที่มีสายเลือดต่างกัน
- ตอบ : ตัวละครในเรื่องดังกล่าวมา มีข้อจูงใจจากประวัติศาสตร์เป็นส่วนใหญ่ ชายอาหารับมีภรรยาได้ 4 คน ลูกจะมีผิวพรรณ นิสัยใจคอแตกต่างตามมารดา ความใกล้ชิด การอบรม
- ถาม : ในเรื่อง ฟ้าจรดทราย ข้อความที่ว่า "หล่อนเริ่มจะเข้าใจด้วยตนเองว่าเหตุใดชาวทะเลทรายผู้ยังท่องเที่ยวไปเช่นบรรพบุรุษเมื่อหลายร้อยปี จึงไม่มีใครค้ำประกันว่าเวลาได้ผ่านไปก็เดือนกบี่ และมีอะไรเกิดขึ้นบ้างที่โลกภายนอกทะเลทราย สิ่งที่มีความหมายสำหรับเขาก็คือ ดวงอาทิตย์และดวงจันทร์ เขาจะเฝ้าดูวันและคืนที่แตกต่างกันเท่านั้นเอง" ข้อความดังกล่าวนี้เป็นทัศนะของคุณใช้หรือไม่ อย่างไร เหตุใดคุณจึงเสนอความคิดเห็น
- ตอบ : ข้อความใน ฟ้าจรดทราย ดังกล่าว เป็นความจริง ของชาวอาหารับ ผู้ท่องเที่ยวไปในทะเลทราย โดยเฉพาะเบดูอิน มีใช้ทัศนะของผู้เขียน
- ถาม : ฉากโอเอซิสและวาดีที่เสนอ คุณได้จากการค้นคว้าหรือเคยไปเห็นมาจริง ๆ
- ตอบ : โอเอซิสและวาดีในฉากอาหารับเคยไปเห็น ไปสัมผัสมาแล้วค่ะ สวยงามสุดจะบรรยาย

เหมือนในเนื้อเรื่อง คุณพ่อคุณแม่ดิฉันเป็นนักบุกป่าฝ่าดง ทะเลทรายที่ใคร ๆ กลัวนัก ท่านไปจนถึงที่ เพราะเชื่อในของดี คือ พระพุทธองค์ ท่านมีความเคารพในสิ่ง ศักดิ์สิทธิ์ประจำท้องถิ่น คือศาสนาอิสลาม จึงไม่กลัว ทำให้ได้พบเห็น สิ่งที่คุณอื่นไม่เคย มีโอกาสเห็น

- ถาม : คุณเคยท่องเที่ยวในทะเลทรายหรือไม่ ภาพทะเลทราย โอเอซิส เบดูอิน ฯลฯ ที่พบกับที่ เสนอในนวนิยาย ได้มาจากประสบการณ์ใช้หรือไม่อย่างไร
- ตอบ : ภาพทะเลทราย โอเอซิส เบดูอิน ที่เสนอในนิยาย ดิฉันพบเห็นมากับตา จนบัดนี้ยังซึ้ง อยู่ในความทรงจำ เช่นฉากที่พระจันทร์ทอดแสงสว่างลงมายังพื้นทราย ร่มเงาต้นยูคาลิปตัส และพื้นทรายขาวสะอาดที่แสงจันทร์สาดส่องนั้น เกินจริง สวย สวย สดจะบรรยายค่ะ
- ถาม : เหตุใดคุณนิยมเขียนนวนิยายใช้ฉากอาหรับซึ่งมีเรื่องราวเกี่ยวกับกษัตริย์และเชื้อพระวงศ์ อาหรับ
- ตอบ : นิยายฉากอาหรับถ้าไม่มีกษัตริย์ เชื้อพระวงศ์ เจ้าหญิง เจ้าชาย เรื่องจะไม่หวานไม่นุ่มนวล ชวนให้จินตนาการ บุคคลเหล่านี้เหมือนความฝัน เป็นเทพนิยายในชีวิตจริง ที่ไกลตัวมนุษย์ธรรมดาสามัญ เป็นอะไรหลายอย่าง ที่ผู้อ่านจะตีมูลค่า มีความสุข ร่วมฝัน กับผู้เขียน ได้ดีกว่ามาชีวิตคนสามัญเดินดินล้วน ๆ มาเป็นตัวละคร เพราะนักอ่านพบเห็น คนเดินดินอยู่แล้วตลอด 24 ชั่วโมง
- ถาม : เหตุใดจึงมีคำเรียกพระนามพระผู้เป็นเจ้าของศาสนาอิสลามหลายอย่าง เช่น อาหล่า อัลล่าห์ อัลลอห์ อัลเลาะห์
- ตอบ : คำเรียกพระนามเป็นไปตามสำเนียง การออกเสียงของผู้คนค่ะ
- ถาม : ความลับบนแหลมไซไน เป็นเรื่องที่เน้นด้านศาสนาอิสลาม คริสต์ และยิว ตลอดจน เรื่องราวของพวกมุสลิมหัวรุนแรงใช้หรือไม่ อย่างไร คุณมีจุดประสงค์อย่างไรในการ ใช้ฉากอาหรับ จากหลายประเทศในเรื่องนี้ โดยเฉพาะให้เรื่อง ไบเบิลกลายเป็นที่ซึ่ง เป็นเซตยึดครองของยิว
- ตอบ : ความลับบนแหลมไซไน เป็นเรื่องที่เน้น ด้านศาสนาบ้าง แต่ส่วนใหญ่ผู้เขียนอยากจะ เขียนถึงแหลมไซไนมาก เพราะขณะนั้นบิดาผู้เขียนเป็นเอกอัครราชทูตไทยประจำอียิปต์ กำลังอยู่ระหว่างประธานาธิบดีชาติศักดิ์กับอิสราเอลเจรจาเป็นมิตรกัน อียิปต์ต้องการไซไน ดินกลับมามาก ผู้เขียนได้ไปนั่น ดึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม สนุกมากค่ะ ที่ได้เขียนเรื่องนี้
- ถาม : เอสโคบี หรือตัวดวงเงิน คล้ายแมลงทับหรือไม่
- ตอบ : เอสโคบี หรือตัวดวงเงิน คล้ายแมลงทับค่ะ
- ถาม : คุณมีจุดประสงค์อย่างไรที่ให้ตัวละครเอกหรือตัวละครที่มีบทบาทสำคัญ ๆ แม้จะเป็น ชาวอาหรับแต่ก็จะต้องเคยเรียนหรือเคยอยู่ในต่างประเทศ การสร้างตัวละครดังนี้

จะมีผลต่อโครงเรื่องหรือไม่ อย่างไร

ตอบ : จุดประสงค์ที่ให้ตัวละครเอกเป็นชาวอาหรับ มีการศึกษาต่างประเทศ ก็เพราะความจริงเป็นเช่นนั้น มีผลต่อโครงเรื่องมาก เพราะบุคคลที่ได้มาเปิดตา เปิดหู จะเข้าใจในชีวิตของผู้อื่นมากกว่า ผู้ที่เก็บตัวเงิบ ไม่เคยไปไหน พบใครเลย

ถาม : มุสลิมที่แต่งงานกับศาสนิกอื่นที่ไม่ยอมเปลี่ยนมานับถือศาสนาอิสลามผิดหลักศาสนาหรือไม่ และคัมภีร์นั้นจะยังคงอยู่ในสังคมอิสลามได้เพียงไร เหตุใดในเรื่อง พรสวรรค์ ฮามิดซึ่งเป็นคนเคร่งศาสนาและชนประเพณีบ้านเมืองตนเองมากจึงแต่งงานกับอลิซาเบทซึ่งเป็นหญิงต่างชาติต่างศาสนา และเหตุใดคุณจึงให้ตัวละครอลิซาเบทไม่ยอมเปลี่ยนไปนับถืออิสลามทั้งที่ในเรื่องอื่น ๆ ตัวละครศาสนิกอื่นล้วนต้องเปลี่ยนไปนับถืออิสลามทั้งสิ้น

ตอบ : ในเรื่อง พรสวรรค์ ผู้เขียนได้แนวคิดไม่เปลี่ยนศาสนาให้อลิซาเบทจากเรื่องจริงของเจ้าชายองค์หนึ่ง ที่เคยประทับในอียิปต์คะ เห็นว่าไปกันได้ดีกับโครงเรื่องของ พรสวรรค์

ถาม : ที่ว่าอาหรับมักเชื่อซำเสมอ นั้นเป็นทัศนะของใคร มีที่มาอย่างไร

ตอบ : อาหรับเชื่อซำเพราะอากาศคะ ร้อนมาก ทำอะไรเร็ว ๆ จะเข้มากกับสุขภาพ

ถาม : เรื่อง ความลับบนแหลมไซไน คุณได้แนวคิดเกี่ยวกับขบวนการก่อการร้ายของรอฮิมมาจากไหน

ตอบ : ดิฉันได้แนวความคิดเกี่ยวกับขบวนการก่อการร้ายของรอฮิมจากจินตนาการของ โสภาค สุวรรณ บวกความลับสุดยอดของทางการที่เปิดเผยไม่ได้คะ

ถาม : การที่จะให้หญิงต่างชาติที่มีความรู้ดี เข้าไปมีบทบาทสำคัญ ๆ ในการพัฒนาบ้านเมืองของอาหรับตั้งเรื่อง ฟ้าจรดทราย นั้น เป็นไปได้เพียงไร มีเรื่องจริงทำนองนี้ปรากฏบ้างหรือไม่

ตอบ : หญิงต่างชาติที่เข้าไปมีบทบาทในแดนอาหรับ ด้านการศึกษา เคยมีมาแล้วคะ เป็นประโยชน์บางส่วน แต่ไม่ทั้งหมด เพราะกฎหมายทางศาสนาเขาจำกัด สิทธิ เสรีภาพ สตรีมากเหลือเกิน

ถาม : เหตุใดในนวนิยายหลาย ๆ เรื่องของคุณจึงเสนอประเด็นการแต่งงานของบุคคลในราชวงศ์และชนชั้นสูงของอาหรับว่าเป็นไปเพื่อผลประโยชน์ทางการเมือง ลักษณะดังกล่าวนี้มีปรากฏจริงหรือไม่ในปัจจุบัน

ตอบ : การแต่งงานของบุคคลในราชวงศ์และชนชั้นสูงของอาหรับ มีผลทางการเมือง การเศรษฐกิจจริง เจ้านายอาหรับจะแต่งงานกันในพระราชวงศ์เดียวกัน ไม่ก็ห่มเชื้อสายใกล้เคียง

ถาม : ประเด็นเหล่านี้เป็นเรื่องที่มีปรากฏจริงหรือไม่ในสังคมอาหรับ และคุณได้ข้อมูลมา

จากไหนอย่างไร

- ภาพเหตุการณ์ของราชวงศ์และชนชั้นสูงที่ไม่เคร่งศาสนา มีบาร์เหล้า เล่นการพนัน ผิดประเวณี
- วิธีการดำเนินชีวิตตลอดจนการหาทางออกในการแก้ปัญหาความเบื่อหน่ายของฝ่ายหญิง ด้วยวิธีโทรศัพท์คุยกับชายที่ไม่รู้จัก การคบชู้ ตลอดจนมีรักร่วมเพศ

ตอบ : ภาพเหตุการณ์ของพระราชวงศ์และชนชั้นสูงที่ไม่เคร่งศาสนา มีบาร์เหล้า เล่นการพนัน วิดีโอเอ็กซ์ ผิดประเวณี ได้ข้อมูลจาก การศึกษาข้อเขียนของนายแพทย์อเมริกัน ที่บันทึกเมื่อคราวไปเป็นแพทย์ประจำพระองค์เจ้านายอาหรับค๊ะ เรื่องที่ฝ่ายหญิงหาทางออก ด้วยการโทรศัพท์คุยกับชายที่ไม่รู้จัก ข้อมูลมีในหลายเรื่อง ทั้งจากประสบการณ์และการสนทนาจาก ผู้ใกล้ชิดที่เชื่อถือได้

ถาม : การประดับภาพวาดตามอาคารผิดหลักศาสนาอิสลามหรือไม่

ตอบ : การประดับภาพวาดตามอาคาร แล้วแต่ประเทศในกลุ่มอาหรับค๊ะ อย่างไรก็ดี ก็ไม่เห็น ผิดหลักอะไร ยังมีให้เห็นค๊ะ

ถาม : เหตุใดคุณจึงกล่าวถึง เรื่องราวของเจ้าหญิงมีซึ่และถูกขับพระเศียรไว้ในนวนิยายหลาย ๆ เรื่องและเหตุใดคุณจึงมีน้ำเสียงเห็นอกเห็นใจเจ้าหญิงพระองค์นั้น

ตอบ : เรื่องเจ้าหญิงมีซึ่ ถูกขับพระเศียร ดิฉันตั้งใจมาก เพราะได้เห็นภาพวิดีโอ ที่ฝรั่งไปแอบ ถ่ายมาสด ๆ ร้อน ๆ ตอนที่มีข่าวออกไปทั่วโลก เห็นใจเจ้าหญิงนะค๊ะ ที่เจ้าชายท่านมิ ฮาเริ่ม มีเมียได้เป็นสิบเป็นร้อย ท่านเป็นมนุษย์ ถูกบังคับขึ้นใจให้แต่งงานกับผู้ชายที่ไม่รักไม่ใช่ดีท่านเลย คนเราที่ผิดพลาดเพราะเรื่องนี้ ควรจะได้รับความยุติธรรมทั้งสองฝ่าย แต่โลกอาหรับรังแกผู้หญิงมาก

ถาม : การที่ชายมุสลิมมีเพศสัมพันธ์กับหญิงอื่นที่มีใช้ภรรยา เช่น โสเภณี เป็นการผิดหลักศาสนาอิสลามหรือไม่ ถ้าผิดเหตุใดในเรื่อง เจ้าทะเลทราย จึงมีข้อความกล่าวไว้ในหลาย ๆ ตอนว่า "บุรุษชาวดาริยาได้รับอนุญาตให้มีเพศสัมพันธ์กับผู้หญิงในฮาเร็ม กับโสเภณี กับสตรี ที่ไม่มีเจ้าของได้ตามสบาย ไม่มีใครในสังคมตั้งข้อครหา"

ตอบ : ใน เจ้าทะเลทราย ดิฉันได้ข้อมูลจากบันทึกของแพทย์อเมริกัน ไม่มีใครปฏิเสธ ไม่มีเจ้าอาหรับองค์ใดล้ำค่าน เพราะเป็นความจริงที่มีหลักฐาน เพียงแต่ดิฉันเปลี่ยนชื่อเมืองเท่านั้น

ถาม : การมีภรรยาลำดับที่ 2-4 ของชายมุสลิมจะต้องมีพิธีแต่งงานหรือไม่

ตอบ : การมีภรรยาลำดับที่ 2-4 ของชายมุสลิมไม่ต้องแต่งงาน แต่ต้องให้ความเท่าเทียมกันในเรื่องทรัพย์สิน บ้านช่อง ความเป็นอยู่

ถาม : ในทัศนะของคุณ สิ่งที่น่าจะแก้ไขและปรับปรุงสำหรับสังคมอาหรับคือเรื่องเกี่ยวกับ

สถานการณ์และบทบาทของสตรีใช้หรือไม่ อย่างไร

ตอบ : ใช่ค่ะ

ถาม : ข้อเสนอแนะอื่น ๆ ของคุณ

ตอบ : ข้อเสนอแนะอื่น ๆ คงไม่มีค่ะ คิดว่าคุณถามมาได้ เจาะความสำคัญดีมากแล้วค่ะ

บทสัมภาษณ์ ประภัสสร เสวิกุล
เรื่อง การเขียนนวนิยายใช้จากอาหรับในเรื่อง ชุด
โดย นางสาวสมฤทธิ ทองสิมา เมื่อวันที่ 12 ธันวาคม 2534
ณ วังสราญรมย์ กระทรวงการต่างประเทศ

- ถาม : การมองชีวิตคนอาหรับนั้น เหตุใดคุณมองว่าเป็นเหมือนเม็ดทราย
- ตอบ : ก็มองเหมือนคนในทะเลทราย เขามองว่าเหมือนกับทรายที่ปลิวไป เหมือนอาหรับมองคนอาหรับ เขามองตัวเขาเอง
- ถาม : คุณอยู่ตุรกีนานเท่าใด
- ตอบ : 4 ปี
- ถาม : จากส่วนใหญ่ได้จากที่นี่
- ตอบ : ไม่ใช่ ตุรกีไม่มีทะเลทราย ผมวางโครงเรื่องไว้ก่อนแล้วจึงไปเขียนที่ไนน์ ในตุรกีไม่มีอาหรับ ไม่มีทะเลทราย
- ถาม : อะไร เป็นอิทธิพลที่ทำให้คุณเลือกใช้จากอาหรับในเรื่องนี้
- ตอบ : คือเป็นตัวแทนของประเทศที่เป็นอาณานิคม ที่ถูกความเปลี่ยนแปลงหลังจากสงครามโลกครั้งที่สองเลิกแล้ว มันเห็นได้ชัดเจนเพราะว่ามันเป็นอาหรับ มันเป็นอิสลาม ความเชื่อเรื่องเก่า ๆ กับความเชื่อใหม่ ปัญหาต่าง ๆ ของสังคม เศรษฐกิจ การเมืองต่าง ๆ มันจะชัดเจนกว่า จะเป็นประเทศที่อยู่ในเอเชีย ไม่ชัดเท่ากับอาหรับที่ศาสนาอิทธิพล
- ถาม : แล้วเอามาโยง เข้ากับการเมือง
- ตอบ : คือเอาประวัติศาสตร์ของแอฟริกาเหนือเข้ามาวางไว้ก่อน แล้วพูดถึงว่าประเทศในแอฟริกาเหนือถูกยึดครอง โดยอิตาลีด้วยกำลังทหารในช่วงระยะเวลาอันหนึ่ง แล้วอีกครั้งที่สอง อังกฤษก็เข้ามายึดครองต่อด้วยนโยบายทางการเมือง หลังจากนั้นอเมริกา ก็เข้ามา พูดถึงรูปแบบโดยส่วนรวมของประวัติศาสตร์ของแอฟริกาเหนือ
- ถาม : แสดงว่าคุณประภัสสรสนใจเรื่องเหล่านี้ ก่อนที่จะไปตุรกี
- ตอบ : ครับ
- ถาม : ความสนใจพิเศษข้อแรก คือสนใจการเมืองและจากอาหรับนี้หมายถึงสังคมวัฒนธรรมมุสลิมนี้...
- ตอบ : มีความรุนแรง มีความขัดแย้งสูง จึงเอามาใช้ในเรื่องได้ ทำให้มีสีสัน
- ถาม : แหล่งข้อมูลเกี่ยวกับอาหรับ
- ตอบ : ก็หลายอย่างเช่น มาจากหนังสือตำราของฝรั่งบ้าง จากภาพยนตร์ วิดีโอ ทุ่งรูปภาพ

- ถาม : เคยไปประเทศอาหรับมาจริง ๆ บ้างหรือไม่
- ตอบ : ไม่เคยไปหรอกครับ ดูจากภาพแล้วมาจินตนาการชั้น ผมศึกษาหนังสือเกี่ยวกับศาสนาอิสลามตามสมควร คือผมได้ซื้อแท็บเล็ตจริงตามประวัติศาสตร์ต่าง ๆ เป็นโครงสร้างของเรื่องแล้วเอาจินตนาการมาใส่
- ถาม : จากอาหรับในประวัติศาสตร์กับจากอาหรับปัจจุบัน คุณมีความเห็นอย่างไร
- ตอบ : มันเปลี่ยนแปลงเล็กน้อยเพราะประการที่หนึ่ง ศาสนาเป็นตัวกำหนดให้คนอยู่ในจารีตมาก ความเปลี่ยนแปลงก็มีได้น้อย ประการที่สอง การปกครองทั้งหลายซึ่งอยู่ในมือของกษัตริย์องค์เดียว
- ถาม : แสดงว่าการเปลี่ยนแปลงไม่ค่อยมีเพราะอิทธิพลของศาสนา
- ตอบ : เป็นศาสนาที่ค่อนข้างจะเคร่งและมีจารีตที่แน่นอน อีกอย่างการปกครองโดยกษัตริย์มีอำนาจเต็มทุกอย่างต้องอยู่ในมือของกษัตริย์หมด ประชาชนทั้งหลายมีชีวิตอยู่ได้เพราะกษัตริย์เอื้อเฟื้อ เช่น เขาขายได้จากน้ำมันมาสร้างบ้าน สร้างถนนหนทาง แต่ประชาชนก็อยู่อย่างนั้น คือไม่ได้มีทางที่จะเบี่ยงมากกว่านั้น
- ถาม : ลักษณะกษัตริย์จำลองมาจากหลาย ๆ ประเทศหรือเปล่า
- ตอบ : ครับ
- ถาม : มีแง่มุมอื่นอีกหรือไม่ที่คุณประภัสสรสนใจนอกจากประวัติศาสตร์การเมือง
- ตอบ : ความเป็นอยู่ ความขัดแย้งระหว่างอาหรับด้วยกันเองก็น่าสนใจ
- ถาม : วิธีใช้จากอาหรับในการวางโครงเรื่อง
- ตอบ : ถ้าจะใช้จากที่อื่นก็ได้ เช่น จากอเมริกาได้ก็ได้ มันจะเปลี่ยนโดยตัวของมันเอง จะเปลี่ยนบุคลิกภาพของตัวละคร ความเชื่อของตัวละคร จากบรรยากาศต่าง ๆ มันก็จะเปลี่ยนไปแต่ว่าประเด็นที่สำคัญของเรื่องก็ยังคงอยู่ คือการต่อสู้ ที่เปลี่ยนไปก็คือตัวละครและฉาก จากอาหรับมันทำให้มีสีสัน جذابและมีความรุนแรง
- ถาม : การสร้างจากอาหรับจากการค้นคว้างานจินตนาการ กับประสบการณ์ตรงที่เคยไปอยู่มา จะทำให้บรรยากาศของเรื่องต่างกันหรือไม่
- ตอบ : ผมไม่เคยอยู่อาหรับ คิดว่ามองดูจากภาพยนตร์ ทีวีโอ ที่เห็นมันก็มีความแตกต่างกัน อย่างเราสร้างขึ้นมาเอง เราสามารถกำหนดได้อย่างที่เราต้องการ อย่างไรก็ตามเราก็ต้องมีพื้นที่แน่นอน ในเรื่องวัฒนธรรมอาหรับหรือว่าความเป็นมา ต้องสร้างโครงที่แข็งแรงขึ้นมาก่อนแล้วมาตกแต่งทีหลัง เราทำได้เพราะเราไม่ได้กำหนดความจำกัดของมุมมอง อาจเป็นแบบใดก็ได้
- ถาม : เคยอ่านงานของทำนองอื่น ไม่ว่าจะเป็นเรื่องแปลหรือเรื่องอะไรทำนองนี้
- ตอบ : ก็อ่านอยู่หลายเล่มแหละครับ หนังสือและภาพยนตร์ก็ดูหลายเรื่อง ก็เอาจากจากหนึ่ง

มากกว่า เช่น จอมจักรพรรดิโอมาร์ มุคตาร์ หรือ Just Arabia

ถาม : เคยอ่านเรื่องแปลของวรรณกรรมไทยเก่า ๆ เช่น พันหนึ่งทิวา อาหรับราตรี

ตอบ : ไม่เคยอ่านหรอกครับ อาจจะได้ฟังมาบ้าง แต่ก็ไม่เคยอ่านเป็นเรื่องเป็นราว

ถาม : มีจุดประสงค์อย่างไรในการใช้ฉากประเทศอังกฤษในบางตอนของเรื่อง

ตอบ : เพื่อให้เห็นชัดเจนขึ้นถึงบทบาทของอังกฤษที่เข้ามามีอิทธิพลในอาหรับ ทำให้เห็นชัดเจนขึ้นว่าเขาทำอะไร ทั้งต้องการปรับอารมณ์ของคนอ่านให้มีความสดใสขึ้นมาบ้าง เพราะอาหรับแห้งแล้ง

ถาม : มีแรงบันดาลใจอย่างไร ที่สร้างตัวละครเอกเป็นเบตอิน เพราะภาพพจน์ของเบตอินในทัศนะของคนทั่วไปมักจะมองว่าเป็นคนเจ้าเล่ห์ ชี้โกง จะทวนกระแสทัศนะคนทั่วไปหรือเปล่า

ตอบ : อันนั้นเป็นเพียงมุมมองของนักเขียนต่างประเทศ เป็นมุมมองของนักเขียนยุโรป หรือแม้กระทั่งเอเชียด้วยกันเองมองอย่างนั้น มุมมองของคนภายนอก ข้อมูลของเบตอินเป็นความเห็นถึงเบตอินจากคนภายนอก ผมเห็นว่าทุกคนก็มีความรู้เท่าเทียมกัน มีความดีความเลวเท่ากัน เพียงแต่ว่าเราอาจจะมองเขาในแง่ร้ายไป

ถาม : คุณจึงสนใจที่จะเสนอตัวละครเอกเป็นเบตอินมากกว่ากษัตริย์ใช้หรือไม่

ตอบ : ครับ

ถาม : การสร้างลักษณะนิสัย จิตวิญญาณของเบตอิน หรืออาหรับไม่ทราบว่ามีอุปสรรคมากหรือไม่

ตอบ : เราต้องเชื่อก่อน ต้องทำตัวเราให้เป็นเบตอินจริง ๆ ก่อนเราจึงจะเขียนออกมาได้ ต้องศึกษาเพื่อเข้าใจเขาดีแล้วเป็นตัวของเขาได้ เป็นจิตวิญญาณของเขาได้ ต้องเข้าใจเขา เข้าใจความเป็นอยู่ นิสัยใจคอ ตลอดจนปัญหาของเขาเสียก่อน ก็จะเขียนออกมาได้

ถาม : ได้ข้อมูลจากที่ใดบ้าง

ตอบ : เอกสารทั่วไป เอกสารหลายอย่าง บางครั้งเป็น Geography , Biography ต้องดูตั้งแต่จากรูปภาพ วิดีโอ หนังสือต่าง ๆ จะทำให้เข้าใจเขามากขึ้น เข้าใจว่าเป็นเพราะเหตุใด ถูกเขารังแกก่อนหรือเปล่า ถ้าเข้าใจเขาก็จะสร้างตัวเขาเองให้เป็นเขาขึ้นมาได้ในตัวเรา

ถาม : การตั้งชื่อตัวละคร เช่น ตัวละครเอกดาวิซ

ตอบ : ตั้งมาจากชื่อจริง ๆ ของคน ๆ หนึ่ง เป็นผู้ก่อการร้ายคนหนึ่ง ดาวิซ มาจากเดวิด

ถาม : สัมพันธ์ภาพของกษัตริย์กับชาวเมืองที่มีต่อเบตอิน ในความเป็นจริงเป็นอย่างไร

ตอบ : ก็เหมือนในนั้นแหละฮะ ก็เหมือนชาวเขาชนกลุ่มน้อย ในประเทศไทย มีรัฐบาลกลาง มีการต่อรองกุมอำนาจ จริง ๆ จะไม่มีสัมพันธภาพเหมือนกษัตริย์ไทยกับประชาชน เบตอินเขาจะมีเจ้าผู้ครองนครเหมือนสมัยก่อน

- ถาม : มีความเห็นอย่างไรต่อความสัมพันธ์ของตัวละครกษัตริย์ฟาอีดกับดาวีซ
- ตอบ : กษัตริย์เป็นนักปกครอง เป็นนักการเมือง มีการถ่วงดุลย์อำนาจตลอดเวลาระหว่างอังกฤษกับเบดูอิน อาจจะมีความเห็นด้วยส่วนตัวต่อดาวีซ แต่ที่จริงแล้วแก่นักการเมือง เป็นนักปกครอง ต้องพยายามหาประโยชน์ให้มากที่สุดจากทุกฝ่าย เป็นหมากการเมืองอันหนึ่ง
- ถาม : ทุกอย่างในเรื่องดูเป็นการเมืองไปหมด แม้แต่แต่งงาน เช่น การแต่งงานของดาวีซกับยัชซาร์ หรือเจ้าชายไพซาลกับเลตแอนน์
- ตอบ : ครับ
- ถาม : ทำไมบางครั้งจึงใช้ชื่อจริงของกษัตริย์ เช่น กษัตริย์ฟารคของอียิปต์
- ตอบ : ทำให้เรื่องเหมือนจริงขึ้น เมื่อใช้ เวลาของจริง สถานการณ์จริงของโลก ก็เลยเอาบุคคล ที่อยู่ตรงนั้นมาประกอบเป็นตัวละครด้วย ทำให้เรื่องสมจริงมากขึ้น
- ถาม : มีชื่อจริง ๆ คือกษัตริย์ฟารค เท่านั้น ใช้หรือไม่
- ตอบ : รวมทั้งกษัตริย์ของลิเบียตอนนั้นด้วย คือเหตุการณ์ร่วมสมัยกัน
- ถาม : ในทัศนะของคุณ เป็นไปได้หรือไม่ที่เบดูอินจะมีโอกาสได้เข้ามาบริหารปกครองประเทศ
- ตอบ : มีอะ เขาเป็นชนกลุ่มใหญ่ เขาก็มีโอกาสจะปกครองประเทศได้ อย่างลิเบียก็เป็นอย่างนั้น
- ถาม : กลุ่มชาวเมืองกับเบดูอินนี้ต่างคนต่างอยู่ใช่หรือไม่
- ตอบ : กลุ่มชาวเมืองเป็นคนอาหรับ มันคนละกลุ่มกัน แต่เบดูอินเป็นชนเผ่าร่อนเร่ อยู่ในทะเลทราย คนละ ชื่อชาติ วัฒนธรรมย่อมต่างกัน วัฒนธรรมต่างเผ่าต่างกัน
- ถาม : เพราะเหตุใดเบดูอิน อพยพข้ามพรมแดนตามประเทศต่าง ๆ ได้อย่างสะดวก
- ตอบ : ใต้ครับ เขาถือว่าทะเลทรายทั้งหมดเป็นของเขา ไม่มีพรมแดน แต่ประเทศไม่ได้สนใจกับพวกมันมากนัก ปล่อยให้มันเป็นไปตามธรรมชาติ ถ้ากันจะเป็นเรื่องใหญ่
- ถาม : เบดูอิน เป็นคนกลุ่มใหญ่มาก จำนวนมากใช่หรือไม่
- ตอบ : ไม่มากครับ เพียงแต่กระจายกระจายกันอยู่ กลุ่มหนึ่งมีจำนวนพันหรือหมื่น แต่ละกลุ่มจะมีหัวหน้าเป็น "ชัค" ชัค ก็คือ Chief ในภาษาอังกฤษ
- ถาม : การเสียดความดีของชัคฮาบาซ ที่จะให้เบดูอินตั้งหลักแหล่ง เป็นชุมชน ไม่อพยพเร่ร่อน เป็นไปได้เพียงไรที่จะให้คนกลุ่มนี้อยู่กับที่ไม่อพยพเร่ร่อน
- ตอบ : ที่จริง เหตุผลก็คือพวกเขาถรังแอกจากภายนอก อาหรับ หรืออิตาลีเข้ามา เขาก็เลยคิดจะรวมกันเป็นกลุ่มก้อน เพื่อป้องกันตนเองมากกว่าจะเป็นเรื่องของการตั้งประเทศ มีพลังที่จะต่อรองต่อสู้กับโลกภายนอก ให้เหมาะกับสภาพการณตอนนั้น
- ถาม : ทางราชการ ได้จัดสร้างที่พักให้เบดูอิน แต่พวกมันก็ไม่ยอมอยู่...
- ตอบ : เหมือนพวกอินเดียนแดง รักเสรีมากกว่า ชอบเร่ร่อนอยู่กลางแจ้งกลางแดด กลางดิน มากกว่า

ที่จะอยู่เป็นที่เป็นทาง

ถาม : ที่มาของสมญานาม "ปีศาจทะเลทราย"

ตอบ : มีความโหดร้าย คนทะเลทรายโหดร้าย เคลื่อนที่รวดเร็วมาก เดี่ยวมาเดี่ยวไป ซ่อนบุกตอนกลางคืน

ถาม : เหตุใดให้ตัวละครลิเดียฆ่าตัวตาย เพราะมัสลิมถือว่า การฆ่าตัวตายเป็นบาปอย่างข้ง

ตอบ : แต่ก็เป็นบาปที่พี่น้องได้กันเอง แต่งงานกันเองเป็นบาป

ถาม : เพราะเหตุใดตัวละครอเมริกันมีแต่ด้านร้าย ขณะที่ตัวละครต่างชาติอื่น ๆ ที่ติดต่ออาหรับยังวิพากษ์ให้เห็นได้

ตอบ : ที่ดีก็มี เช่น เดวิด กรีนฟิลด์

ถาม : กรณีความสัมพันธ์กับต่างชาติ คุณมีทัศนะอย่างไร ต่างชาติสัมพันธ์กับอาหรับ เพื่อที่จะกอบโกยผลประโยชน์ใช้หรือไม่อย่างไร

ตอบ : การรุกรานมีหลายรูปแบบ ด้วยทหารแบบที่อิตาลีทำ รุกรานด้วยการเมืองแบบที่อังกฤษทำ หรือรุกรานด้วยเศรษฐกิจอย่างที่อเมริกันทำ ไม่อาจตัดสินใจด้วยตัวของตัวเองได้

ถาม : อิตาลีขยายการครอบครองดินแดนด้วยเหตุผลสงครามโลกเท่านั้น ใช่หรือไม่

ตอบ : เขาต้องการทรัพยากร ตั้งแต่ก่อนสงครามโลกครั้งที่สอง

ถาม : เหตุใดตอนจบ จึงให้ตัวละครเอกดาวิชเลือกกลับไปอยู่ทะเลทราย

ตอบ : เพราะเป็นเบตดูอิน เขาต้องหลีกเลี่ยงและถ้าเขาอยู่ในวงการเมืองต่อไป ก็คงจะมีการฆ่ากัน นองเลือดกัน เขาเลยปล่อยให้มันไปตามครรลองประชาธิปไตย มีการเลือกผู้นำคนใหม่ขึ้นมา

ถาม : เกร็ดความรู้ต่าง ๆ ใช้จินตนาการบ้างหรือไม่ เช่น ธรรมเนียมทะเลทราย

ตอบ : ของจริงหมด เรื่องจริง

ถาม : วัฒนธรรมอิสลามในช่วงเวลาที่ใช้ในเรื่อง ซิด ตั้งแต่ก่อนสงครามโลกครั้งที่สอง จนเดี๋ยวนี้มีการเปลี่ยนแปลงมากหรือไม่

ตอบ : มีบางประเทศที่เปลี่ยนแปลงไป แต่ที่จริงส่วนใหญ่ เราจะเน้นตามสมควร อาจจะมีบ้างแต่ก็จะถูกบีบให้เข้ารูปเดิม ไม่เตลิดเหมือนศาสนาอื่น

ถาม : ที่รวมกันและยังมีเอกลักษณ์ได้เพราะศาสนา

ตอบ : ครับ

ถาม : ที่เปลี่ยนก็เช่นอียิปต์

ตอบ : จริง ๆ แล้วอียิปต์ไม่ใช่คนอาหรับ เขามาทีหลัง แต่ประเทศอื่น ๆ บางประเทศศาสนาจะเข้ามากำหนด คุมประชาชนได้ อย่างในสมัยโบราณ เขามีตำแหน่งสุลต่าน ซึ่ง

เป็นทั้งกษัตริย์ เป็นทั้งผู้นำศาสนาด้วย คมประชาชน

- ถาม : ตำแหน่งสูลต่าน ต่อมาเปลี่ยนเป็นกษัตริย์
- ตอบ : สูลต่านเป็นประมุขทางศาสนาด้วย
- ถาม : นอกจากน้ำมันแล้ว ยังมีอะไรอีกบ้างที่มีบทบาทต่อเศรษฐกิจอาหรับ
- ตอบ : สภานภุมิศาสตร์ ที่ตั้งของอาหรับ เป็นที่ตั้งกันขวักอำนาจระหว่างรัสเซียกับอเมริกา จึงมีบทบาททางการเมืองสูง ไม่ว่าจะตะวันออกกลาง หรือแอฟริกาเหนือเป็นทางออกคลองสุเอซ จึงทำให้มหาอำนาจอยากได้อาหรับไว้ในครอบครอง
- ถาม : คิดว่าจากตำราประวัติศาสตร์ภาษาไทยบ้างหรือไม่
- ตอบ : ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ เป็นประวัติศาสตร์สากล
- ถาม : คุณเคยศึกษาประพันธ์ศิลป์ของอริสโตเติล หรือตำราการประพันธ์อื่น ๆ เพื่อใช้ในการเขียนนวนิยายบ้างหรือไม่
- ตอบ : ไม่เคย อาศัยหนังสืออื่น ๆ เอา ประเภทวรรณคดีไทยโบราณ ราชาริราช สามก๊ก อ่านบทเพลงฝรั่ง
- ถาม : ภาพอาหรับในทัศนะของคุณคืออะไร
- ตอบ : ทะเลทราย ศาสนาอิสลาม
- ถาม : คุณเมื่ออุปสรรคหรือไม่ ในการสร้างตัวละครข้ามชาติ ข้ามภาษา
- ตอบ : ไม่ครับ เราต้องพร้อมก่อนที่จะทำ มีข้อมูล ทำแผนที่ขึ้นมาเลยว่าอยู่ตรงไหน อะไรปีไหน มีเหตุการณ์อะไรเกิดขึ้น ไล่ปี พ.ศ. ลงมา เราต้องจำลองภาพทะเลทราย ของเมืองของสิ่งต่าง ๆ ให้สมบูรณ์
- ถาม : ไม่ทราบว่าคุณประภัสสรจะใช้เรื่อง หรือจากของประเทศอาหรับประเทศไหนที่เน้นมากใน ชุด
- ตอบ : สมมุติขึ้นมาว่า อยู่ระหว่างอียิปต์กับลิเบีย
- ถาม : แล้วดูสภาวะเหตุการณ์การ เมืองจากประเทศที่มีจริง
- ตอบ : ฮีะ
- ถาม : คุณมีทัศนะอย่างจากที่กล่าวไว้ใน ชุด ว่า "ทะเลทรายมีทั้งเสน่ห์และความลึกลับอย่างไม่น่าเชื่อ"
- ตอบ : สิ่งที่เรายังไม่รู้อย่างถ่องแท้ เราจะรู้สึกว่ามันมีเสน่ห์ ไม่รู้ว่ามันคืออะไร มันจะมีความน่ากลัวแฝงอยู่ ถ้ารู้แจ้งทุกอย่างมันก็ไม่มีความลึกลับที่อยากให้เราไป ไม่ลึกลับ ไม่ทำทนาย
- ถาม : ข้อมูลที่ได้จากวิถีทัศน์มีมากหรือไม่
- ตอบ : จากหนังสือ จากตำราอะไรหลาย ๆ อย่าง ภูมิศาสตร์อะไรพวกนี้
- ถาม : การเดินชบวนประท้วงต่อต้านอังกฤษ ที่ว่าเริ่มจากชายหนุ่มชาวเบดูอิน ไม่ทราบว่าเป็น

ประวัติศาสตร์จริง ๆ เริ่มจากชาวเมือง หรือเบตอิน

ตอบ : คงจะเป็นเบตอิน เพราะเบตอินรักอิสรภาพมากกว่า

ถาม : จากเรื่องที่เสนอ เหตุใดคุณก็หันต่อคนในเมืองว่าหลงใหลไปกับแสงสีต่าง ๆ ที่ตะวันตกเอาเข้าไปให้ จึงไม่ได้คิดจะต่อสู้อะไร

ตอบ : ฮะ อย่างในกรุงเทพฯ ถ้าเกิดความกดดันขึ้นมา กลุ่มชนต่างจังหวัดที่มาใช้แรงงานจะต่อสู้ จะไม่ใช่มาจากพ่อค้า ชนชั้นกลาง คนที่บริโภคสุขสบายเพราะผลประโยชน์ คนในเมืองได้ประโยชน์จากการค้าขาย เงินเดินสะพัดขึ้น

ถาม : เป็นไปได้หรือไม่ว่าคนในเมืองไม่เคร่ง ไม่ยึดศาสนามาก

ตอบ : ศาสนาก็คงมีแต่เพียงว่า อย่างตอนหลังก็พูดถึงว่า มีอิหม่ามคนหนึ่งเข้ามาทำให้ศาสนาดีขึ้น คนมันหลงใหลความฟุ้งเฟ้อ สิ่งทีล่อใจต่าง ๆ ได้ง่าย

ถาม : การให้เบตอินมาประท้วงอังกฤษเป็นเพราะ ข้อหนึ่ง เป็นเรื่องจริงในประวัติศาสตร์ หรือเปล่า ข้อสอง คุณต้องการให้บทบาทเบตอินเด่นชัดยิ่งขึ้น ให้สมกับการวางโครงเรื่อง

ตอบ : ที่จริงผมว่ามันเป็นการวางแผนด้วยนะ คือการปฏิวัติ การต่อต้านจันดี มันเริ่มจากเบตอินที่มีการศึกษากลุ่มหนึ่ง เป็นแผนการของเบตอินกลุ่มนั้นด้วยในการที่จะใช้คะนองของตัวเองปลุกเร้าอันขึ้นมา เพราะว่ามันจะตามมาถึงรูปการที่ปะทะกับอำนาจภายหลัง แต่อังกฤษก็พยายามถ่วงอำนาจของเบตอินเอาไว้ ไม่ให้อำนาจส่งชนมากปกครองประเทศได้ คือการเจรจาของอังกฤษกับ เจ้าชายไพศาลกิติ จะเห็นว่าไม่ใช่ดาวิชไป แต่ใช้คนอื่นไปเพื่อเป็นการถ่วงอำนาจของเบตอินลง เพราะเรื่องของการเมืองนั่นเอง

ถาม : เหตุใดเมื่อตั้งโรงเรียนนายสิบแล้ว จึงให้แต่เบตอินไปเรียน

ตอบ : เป็นแผนในการแบ่งแยกการปกครองของอังกฤษ เป็นนโยบายที่จะให้คนต่างเผ่าขึ้นมา เพราะพวกนั้นก็เป็นผู้นำชุมชน มีปัญหาต่อต้านผู้นำของรัฐ และอาจภักดีต่ออังกฤษ

ถาม : อย่างตอนที่พันโท คลิฟฟอร์ด ไปปรับทุกข์กับसरคุณเบอร์นาร์ด เรื่องกษัตริย์พ่ายอีกขอตัวดาวิชไปเป็นองครักษ์และกษัตริย์พ่ายอีก ไม่ยอมให้ดาวิชกลับไปเป็นซัดที่ชุมชนเดิมของเขา

ตอบ : แกกรู้ทัน ใช้วิธีย้อนกลับไป

ถาม : อยากทราบทัศนคติเกี่ยวกับบ้านเมือง ผู้คนของอาหรับ

ตอบ : อาหรับก็มีหลายระดับนะฮะ มีทั้งรวย จน ที่รวยก็มาจากน้ำมัน ทรัพยากรสำคัญ อยู่ที่การจัดสรรของผู้นำว่าจัดสรรดีหรือเปล่า ถ้าทำเพื่อประโยชน์ของประชาชนก็จะทำให้ประชาชนมีชีวิตความเป็นอยู่ดีขึ้น จัดสรรเพื่อส่วนตัว บ้านเมืองก็แย่ อาหรับแบ่งเป็นอาหรับที่มั่งคั่ง กับอาหรับที่เมื่อน้ำมัน ซึ่งจะขอเสียงสนับสนุนจากประเทศที่มั่งคั่งไว้ เขียร์ประเทศที่มั่งคั่งอีกทีหนึ่ง

ถาม : ตอนที่มีคนไปขอสัมปทานขุดน้ำมัน เพราะยังไม่รู้กันว่าน้ำมัน

- ตอบ : ยังไม่รู้กัน เพิ่งจะรู้หลังจากสงครามโลกครั้งที่หนึ่งเลิกใหม่ ๆ เพิ่งจะเริ่มขุดน้ำมันแต่ยังไม่แพร่หลาย พอหลังสงครามโลกครั้งที่สอง ก็เริ่มต้นทั่วกันทั่วไป
- ถาม : แสดงว่าอังกฤษเองก็รู้ว่า ไบโอดีอร์ฮาร์ดมีน้ำมัน
- ตอบ : ไม่รู้ กษัตริย์จึงบอกอย่าให้ขุดน้ำมัน เพราะถ้าอังกฤษรู้ว่ามันมี มันจะไม่ยอมปล่อยให้เรา
- ถาม : อังกฤษยึดครองอาหรับด้วยเหตุผลในเชิงยุทธศาสตร์อย่างเดียว ใช่หรือไม่
- ตอบ : คืออังกฤษ ยังระแวงเมื่อเลิกสงครามโลกครั้งที่สองใหม่ ๆ ว่าอาจจะมีการโจมตีทางนั้นได้ ยังระแวงอยู่
- ถาม : ประสบปัญหาบ้างหรือไม่ในการวางโครงเรื่องให้สัมพันธ์กับการใช้ฉาก
- ตอบ : ไม่ เพราะคิดไว้เรียบร้อยแล้วว่าทำอะไร เราต้องการเรื่องทำนองนี้ เราต้องกำหนดสถานที่ขึ้นมา กำหนดเหตุการณ์ของจริงขึ้นมาว่า เกิดอะไรขึ้นจริง ๆ ให้สัมพันธ์กับเรื่องด้วย
- ถาม : สมมุติซื้อเมือง หรือประเทศขึ้นมาใหม่อะไรทำนองนี้ใช่หรือไม่
- ตอบ : คือทะเลทรายจริง ๆ มันมีอยู่ หนึ่งที่จริง ๆ มันมีอยู่ เพียงแต่เปลี่ยนเป็นประเทศ ตั้งประเทศขึ้นมาประเทศหนึ่ง ไล่สิ่งเหล่านั้นไป สมมุติขึ้นมาเป็นประเทศใหม่
- ถาม : การศึกษาของอาหรับเป็นอย่างไร
- ตอบ : ยังแบ่งเป็นสองเพศอย่างชัดเจน ผู้หญิงยังเป็นพลเมืองชั้นสอง ผู้ชายเป็นพลเมืองอันดับหนึ่ง ถ้ารัฐบาลให้บริการดีพอ ก็จะทำให้เกิดความเฉื่อย การศึกษามีความสำคัญรองลงมา จากศาสนา เครื่องศาสนาแล้วทำให้บ้านเมืองดี
- ถาม : มีบ้างหรือไม่ ที่ว่าบางประเทศ วัฒนธรรมของเขาเริ่มกลาย ๆ ไป
- ตอบ : ตุรกี
- ถาม : สนใจเรื่องศาสนาก่อนเขียนด้วยหรือเปล่า
- ตอบ : ครับ ก็เรื่องศาสนาด้วย คือคิดว่าศาสนาทุกศาสนาตั้งมาทั้งนั้น ศาสนาเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้อยากจะเขียนเหตุการณ์ของประเทศอาหรับคิดว่าหลังสงครามโลกครั้งที่สองแล้ว เกิดอะไรขึ้นกับประเทศเหล่านั้น ที่หยิบมานี้ก็เพราะมันมีสีสัน ดึงดูดน่าเราใจมากกว่า นักขึ้นมาเองว่าอยากเขียนเรื่องทำนองนี้ อยากเขียนเรื่องเกี่ยวกับการเมืองของประเทศนั้น ในช่วงระยะเวลาหนึ่ง อาหรับมีสภาพการเมืองที่เหมาะสมที่สุด อาจจะเป็นมาเลเซียก็ได้ แต่มาเลเซียมันไม่ฉลาดเท่า ไม่มีสีสันเท่า

ประวัติผู้เขียน

นางสาวสัมพันธ์ ทองสีมา เกิดวันที่ 30 เมษายน พ.ศ. 2504 ที่อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร สำเร็จการศึกษาปริญญาตรีอักษรศาสตรบัณฑิต วิชาเอก ภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์ ในปีการศึกษา 2526 และเข้าศึกษาต่อในหลักสูตรอักษรศาสตรมหาบัณฑิตที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อพ.ศ. 2531 ปัจจุบัน รัับราชการที่โรงเรียนกระทุ่มแบน "วิเศษสมุทคุณ" อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร

